

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- Lietuvos Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis teigia nieko nežinąs apie tariamą Lietuvos žvalgybos suaktyvėjimą Kaliningrado srities pasienio rajonuose. Vasario 7 d. spaudos konferencijoje V. Landsbergis komentavo Rusijos specialiųjų tarnybų pranešimus, neva Lietuvos ir Estijos žvalgybininkai vis aktyviau veikia Rusijos atžvilgiu. "Nežinau apie Lietuvos institucijų žvalgybinę veiklą", sakė Seimo pirmininkas. Jo teigimu, tai "pradžią politinio spaudimo Baltijos valstybėms, kurio galima ir nekommentuoti".

- Sausį nedarbas Lietuvoje šoktelėjo 0,8 punkto ir vasario 1 d. buvo 10,8%. Pernai spalį pasiekusi rekordinį lygį per visus nepriklausomybės metus (8,9%), nedarbo kreivė toliau kyla. 1999-jų vasario pradžioje nedarbas šalyje buvo 7,7%, ir tada per mėnesį, kaip ir šiomet, jis šoktelėjo 0,8 punkto. Didžiausias iki šiol nedarbo lygis sausį yra buvęs 1996 metais - 7,9%. Pasak Lietuvos darbo biržos pranešimo, pastebima tendencija, kai besiregistruojančiųjų darbo biržoje sausio mėnesį padaugėja. Didžiausias nedarbas vasario 1 d. buvo Akmenėje (20,5%), Šalčininkuose (20,3%) ir Lazdijuose (19,4%), mažiausias - Prienų (6,2%), Kėdainių (6,7%) ir Kaišiadorių (7,3%) rajonuose. Vilniuje nedarbas buvo 7,6%, Kaune - 7,8%, Klaipėdoje - 7,9%, Šiauliuose - 16,2%, Panevėžyje - 15,0%.

- Buvęs Lietuvos premjeras liberalų partijos vadovas Rolandas Paksas per "Williams International" ir "LUKoil" derybas Vienoje "sukiojosi gretimame kambaryje", teigia Lietuvos Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis. Vasario 7 d. spaudos konferencijoje jis komentavo "Williams" ir "LUKoil" derybas, kurios vyko sausio pabaigoje. Pasak Seimo pirmininko, dabar, kai "Williams" ir "LUKoil" pasitarimus "organizuoja tie patys žmonės, kurie norėjo sugriauti šią sutartį, tai galbūt vienas tikslų - sukelti nepasitikėjimą Lietuvos puse. Tai intrigavimas". "Lietuvos politinė opozicija, pasivadinę liberalais, toliau dalyvauja "LUKoil" pusėje", teigė V. Landsbergis.

- Nacionalinės partijos "Jaunoji Lietuva" pirmininkas Stanislovas Buškevičius ragina žurnalistus imtis priemonių dėl "Laisvės radijo" žurnalisto Andrejaus Babickio dingimo. Vasario 7 d. Lietuvos Seimo narys pareiškė, jog jo neįtikina Maskvos teiginiai, esą A. Babickis buvo perduotas čekėnų kovotojams. Jis tvirtina turįs patikimų žinių, kad taip nebuvo padaryta, ir abejoja, ar žurnalistas tebėra gyvas.

- Ilgametis socialdemokratų lyderis Aloyzas Sakalas teigia tebepuoselejęs Lietuvos socialdemokratų vienybės idėją. "Mano rožinė svajonė mūsų abi partijas matyti vėl kartu, bet šią svajonę gali materializuoti tik išmintis abiejų partijų vadovų galvose", vasario 5 d. pareiškė Lietuvos socialdemokratų partijos garbės pirmininkas A. Sakalas.

LIETUVA JUNGTINĖMS TAUTOMS SKOLINGA PER 4 MLN. LITŲ

Lietuva Jungtinėms Tautoms skolinga per 4 mln. litų, tačiau ji kol kas išvengia savo teisių šioje organizacijoje suvaržymų. Latvijai vienintelei iš Baltijos šalių dėl įsiskolinimų priribota balso teisė Jungtinių Tautų Generalinėje Asamblėjoje. JT Generalinės asamblėjos paskelbtame įsiskolinusių valstybių sąraše nemažą dalį užima NVS valstybės.

Kaip BNS sakė Lietuvos URM Jungtinių Tautų ir Europos tarybos skyriaus vedėja Dalia Kraulytė, šiame sąraše yra tos valstybės, kurios įsiskolinusios daugiau nei už 2 metus.

Balso teisė JT Generalinėje Asamblėjoje atimama automatiškai, kai JT valstybės narės įsiskolinimai viršija sumą, prilygstančią valstybės pastarųjų dvejų metų įnašams.

D. Kraulytės teigimu, šių metų sausio 1 dieną Lietuvos skola Jungtinėms Tautoms sudarė apie 4,3 mln. litų.

Visas skolas Jungtinėms Tautoms Lietuva ketino padengti iki 2000 metų, tačiau to nepadarė dėl sunkios šalies ekonominės padėties.

Latvija leistinus įsiskolinimus

JT viršijo 22,5 tūkst. JAV dolerių.

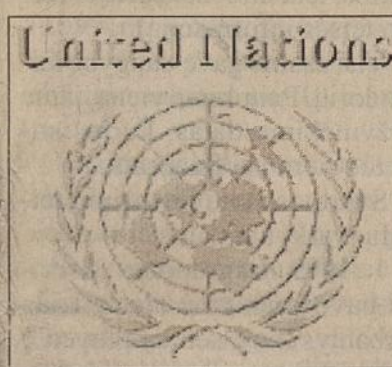
JT Generalinės Asamblėjos školinkų sąraše yra Kirgizija, Uzbekija, Moldova, Ukraina, Turkmenija, Gruzija ir Tadžikija, tačiau pastarosios dviems valstybėms dėl švelninančių aplinkybių balso teisė išsaugoma iki šių metų birželio 30 dienos.

Balso teisės apribojimais gresia ir Irakui, Korėjai, Liberijai, Sudanui, Somaliui, Gambijai bei kitoms valstybėms.

Daugiausia 2 metų įsiskolinimus JT viršijo Ukraina - apie 15 mln. JAV dolerių.

Toliau pagal įsiskolinimų dydį tarp buvusių sovietinių respublikų eina Gruzija (apie 6 mln. JAV dolerių), Moldova (apie 2,5 mln. JAV dolerių), Tadžikija (apie 2,2 mln. JAV dolerių), Uzbekija (1,2 mln. JAV dolerių), Kirgizija (786 tūkst. JAV dolerių), Turkmenija (339 tūkst. JAV dolerių).

Šiais metais Lietuva JT ketina sumokėti apie 800 tūkst. JAV dolerių. Mokėdama kasmetinį mokestį, Lietuva palaipsniui padengia ir įsiskolinimą, susidariusį pirmaisiais na-

Jungtinių Tautų emblema

rystės Jungtinėse Tautose metais dėl jai tada nustatyto nepagrįstai didelio mokesčio.

Kai Lietuva 1991 metais tapo JT nare, jai buvo nustatytas narystės mokestis, kuris siekė 0,15 proc. nuo bendros visų šalių narystės mokesčių sumos.

Toks mokestis nustatytas, padalijus Lietuvai ir kitoms naujoms JT narėms subyrėjusios Sovietų Sąjungos mokestį.

Lietuva, įvertinusi mokestį kaip nepagrįstai didelį, sėkmingai išsiderėjo, kad jis būtų sumažintas. 1998 metais šis mokestis siekė 0,045 proc. nuo pagrindinio JT biudžeto, 1999 metais - 0,022 proc., o 2000 metais jis sudarys 0,015 proc.

ELTA

JAV IR BALTIJOS ŠALYS DRAUGE KOVOS PRIEŠ ŠILTNAMIO EFEKTĄ

Jungtinių Amerikos Valstijų ir trijų Baltijos šalių vyriausybės atstovai vasario 3 d. Vilniuje pasirašė bendrą švario energetikos deklaraciją, kuria išpareigojama imtis priemonių sumažinti aplinkos teršimą. Tris dvišalius dokumentus pasirašė JAV energetikos sekretorius Bill Richardson, Lietuvos ūkio ministras Valentinas Milaknis, Estijos ir Latvijos ambasadoriai Alaras Olljumas ir Atis Sjanitis.

B. Richardson pareiškė, kad JAV aktyviai propaguoja ir remia švario energetikos politiką pasaulyje ir pasirašytoji deklaracija patvirtina keturių valstybių bendrą išpareigojimą mažinti atmosferon išmetamų nuodingų teršalų kiekį, sukeliantį šiltnamio efektą.

Sutartis pasirašyta Vilniuje vykstančiame tarptautiniame investicijų į Baltijos regiono

energetiką seminare.

Seminare kalbėjęs B. Richardson deklaravo ypatingą JAV paramą Lietuvos sprendimui uždaryti Ignalinos atominę elektrinę.

"Pirmaisiai galvodami apie saugumą, mes sveikiname Lietuvos Vyriausybės ir parlamento apsisprendimą tvirtai laikytis atominų jėgainių saugumo sąlygų, uždaryti vieną iš dviejų reaktorių iki 2005 metų. Dirbsime su jumis, kad užtikrintume, kad šis tikslas būtų pasiektas", sakė JAV energetikos sekretorius.

Jis pabrėžė būtinybę pritraukti privačių investicijų į energetikos sritį bei vyriausybės priedermę užtikrinti aiškia ir stabilią investicijų politiką.

B. Richardson taip pat pareiškė remiąs trijų Baltijos valstybių regioninio požiūrio ir energetiką bei aplinkos apsaugą for-

mavimą.

"Mes tikime, kad suvienytas baltiškasis požiūris" vietoje trijų atskirų nacionalinių požiūrių leis šalims užimti daug stipresnę poziciją, palyginti su jūsu Šiaurės ir kitais Europos kaimynais, taip pat ir Rusija", sakė JAV energetikos sekretorius.

Seminaro atidaryme kalbėjęs Lietuvos premjeras Andrius Kubilius teigiamai įvertino dabartinį Vyriausybės bendradarbiavimą su JAV institucijomis.

"Tai suteikia mums viltį, kad JAV administracija skirs atitinkamą dėmesį Ignalinos AE uždarymo finansinių problemų sprendimui".

Jis taip pat informavo konferencijos dalyvius apie Lietuvos Vyriausybės politiką, siekiant restruktūrizuoti, privatizuoti ir liberalizuoti Lietuvos energetikos sektorių, kad jis galėtų konkuruoti Europoje.

BNS

LIETUVOS VYSKUPŲ KONFERENCIJOS PIRMININKAS RAGINA KUNIGUS PRISIPAŽINTI BENDRADARBIAVUSIUS SU KGB

Lietuvos katalikų bažnyčios vyskupų konferencijos pirmininkas arkivyskupas Sigitas Tamkevičius dar kartą paragino prisipažinti bažnyčios tarnus, kurie slapta bendradarbiavo su KGB. Nuo vasario 1 d. pradeda dirbti speciali komisija, kuri įgyvendina visuotinę KGB informatorių iliustraciją. Po pusmečio komisija neprisipažinusių ketina paviešinti.

"Raginu atgailauti tuos, kurie suklydo", vasario 2 d. spaudos konferencijoje sakė arkivyskupas S. Tamkevičius.

Pasak jo, "kunigai buvo verbuojami pažadų ir šantažo pagalba, kai kurie ir neatsilaikė".

Bendradarbiavę su KGB kunigai raginami prisipažinti ko-

misijai ir apie tai pranešti parapijos vyskupui.

Arkivyskupas S. Tamkevičius patikino, kad prieš prisipažinusiųjų nebus imtasi represinių priemonių.

"Atvirkščiai, pažeminimai pareigose laukia tų, kurie nepripažins", teigė arkivyskupas.

Arkivyskupas S. Tamkevičius mano, kad kunigų bendradarbiavimas su KGB labai nevienodas.

"Vieni pasirašė, bet nevykdė jokios veiklos ir buvo netgi naudingi Bažnyčiai, kiti labai galėjo kenkti ne tik Bažnyčiai, bet ir tikintiesiems", sakė arkivyskupas S. Tamkevičius.

Vyskupų konferencija neišsprendžia vertina ir kunigus, buvusius lojalius sovietų sistemai.

"Kunigas negalėjo išduoti valstybės paslapties, jis buvo ideologinis ginklas", mano arkivyskupas S. Tamkevičius.

1992 metais, būdamas Kauno ir Šiaulių parapijų arkivyskupas, S. Tamkevičius ragino kunigus prisipažinti bendradarbiavus su KGB.

"Užtektų rankų pirštų parodyti, kiek parapijos kunigų prisipažino", sakė arkivyskupas. Vyskupų konferencijos pirmininkas neatmeta galimybes, kad tarp KGB bendradarbių kunigų buvo daug.

Arkivyskupas S. Tamkevičius taip pat ragina prisipažinti ir atgailauti visus tikinčiuosius, kurie bendradarbiavo su KGB.

BNS

JAV SKIRIA NAUJĄ AMBASADORIŲ LIETUVOJE

JAV prezidentas Bill Clinton ketina naujuoju ambasadoriumi Lietuvoje paskirti karjeros diplomata John F. Tefft. Kaip pranešė Baltųjų rūmų spaudos skyrius, J. Tefft diplomatinę tarnybą pradėjo 1972 metais. Jis yra dirbęs Jeruzalėje, Budapešte, Romoje, Maskvoje bei Washingtone.

Valstybės departamente jis dirbo Šiaurės Europos reikalų skyriaus direktoriumi ir

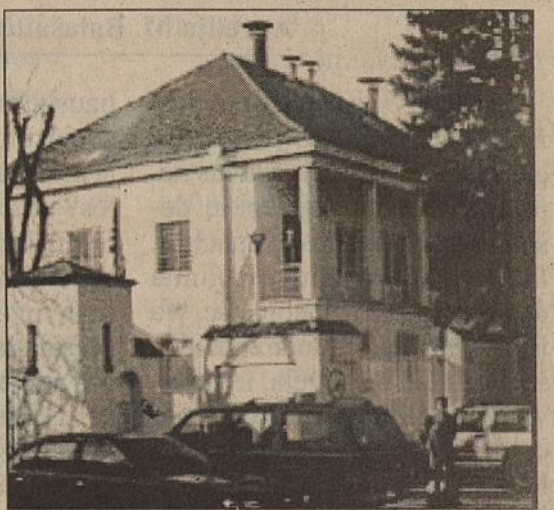
Sovietų Sąjungos reikalų skyriaus direktoriaus pavaduotoju.

Iki pastarojo meto J. Tefft, turintis ministro patarėjo diplomatinį rangą, dirbo JAV diplomatinės misijos vadovu pavaduotoju.

51-erių metų J. Tefft dabar moko lietuvių kalbos. J. Tefft gimė Madisone, Wisconsin valstijoje. Madison devintajame dešimtmetyje pasirašė partnerystės sutartį su Vilniumi, ir

Vasario 7 d. Maskvoje susitiko "Mažeikių naftos" valdytojos JAV bendrovės "Williams International" prezidentas John Bumgarner ir Rusijos koncerno "LUKoil" prezidentas Vagit Alekperov. Tai patvirtino "Williams Lietuva" atstovas spaudai Darius Šilas.

Tai jau antras "Williams" ir "LUKoil" vadovų susitikimas. Pirmą kartą jie kalbėjosi 1999-ųjų vasarą Vienoje, kai "Williams International" dar nevaldė "Mažeikių naftos", o "LUKoil" tikėjosi dalyvauti privatizuojant

Nuo vasaros JAV ambasadoje Vilniuje turėtų įsikurti naujas ambasadorius

abu miestai yra keletą kartų pasikeitę visuomenės atstovų vizitais.

J. Tefft gavo humanitarinių mokslų bakalauro laipsnį Milwaukee Marquette universitete ir humanitarinių mokslų magistro laipsnį Georgetown universitete.

Dabartinis JAV ambasadorius Keith C. Smith Vilniuje dirba nuo 1997 m. rugsėjo. Manoma, kad naujasis ambasadorius jį pakeis šią vasarą.

Omnitel Laikas

SUSITIKIMAS MASKVOJE

Lietuvos naftos ūkį.

J. Bumgarner, kuris į Maskvą nuskrido po penkių dienų vizito Lietuvoje, ir V. Alekperov bando išvesti iš aklavietės nesėkmingas derybas dėl rusiškos naftos pardavimo "Mažeikių naftai".

Nepaisant kol kas nesėkmingų derybų, "LUKoil" tiekia naftą Mažeikių naftos perdirbimo gamyklai, kad pastaroji galėtų dirbti bent minimaliai. Be to, "Mažeikių nafta" importuoja Šiaurės jūros naftą.

BNS

VILNIUJE PRISTATYTAS FILMAS APIE KALBININKĄ CHECKELĮ LEMCHEMĄ

Vilniaus "Skalvijos" kino teatre sausio 27 d. Lietuvos žydų kultūros klubas pristatė Australijoje sukurta filmą "Dėdė Chacelis". Pasakojimą apie Vilniuje gyvenantį lituanistą, netrukus švėsiantį 96-ąjį gimtadienį Ch.

Lemechemą, sukurė režisierius Rodney Freedman ir operatorius Nikolaj Shermann.

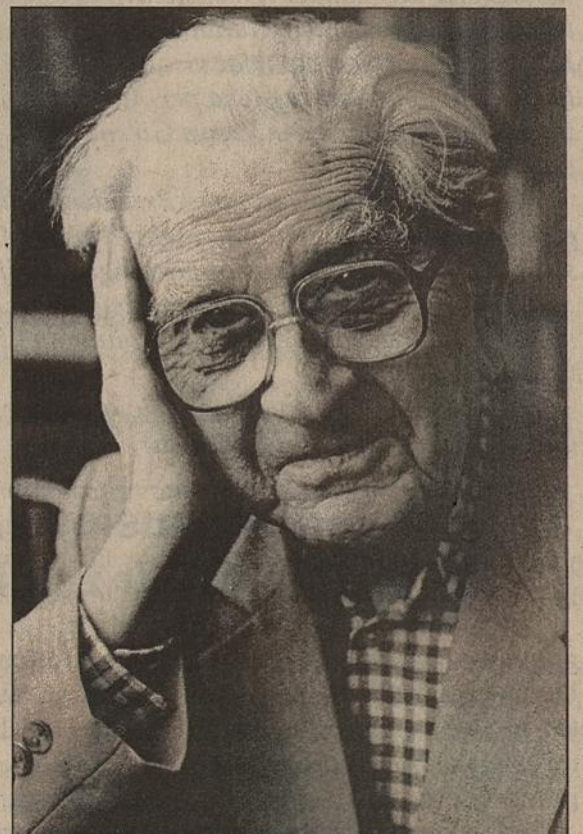
Išgyvenęs beveik visą 20-ąjį amžių su dviem pasauliniais karais ir įžengęs į 21-ąjį, dar uoliai dirbantis kalbininkas yra sudaręs kelis rusų ir lietuvių kalbų žodynus, redagavo akademinį daugiatomį Lietuvių kalbos žodyną, pasakė studiją apie lietuvių kalbos įtaką Lietuvos žydų tarmei, vertė žydų apsakymus į lietuvių kalbą.

1941 metų birželį Ch. Lemechemas buvo pagautas ir varomas į žydų pogromą Kauno "Lietūkio" garaže, bet paskutinę akimirką jį išgelbėjo praeivis, sušukęs, kad šis žmogus - buvęs kalbininko Jono Jablonskio padėjėjas.

"Duok Dieve, kad visi lietuviai taip mokėtų lietuvių kalbą, kaip ją moka Ch. Lemechemas", yra sakęs J. Jablonskis. Iš Kauno geto patekęs į Dachau

koncentracijos stovyklą Vokietijoje, Ch. Lemechemas po išvadavimo nepriėmė kito kalinio - šiauliečio, būsimo Izraelio Kneseto pirmininko Dovo Šilanskio siūlymo vykti į Izraelį.

Filmo pristatyme Pietų Af-

Pokario metais Ch. Lemechemas dirbo "Minties" ir "Mokslo" leidyklų redaktoriumi, parengė keturis rusų-lietuvių kalbų žodynus ir vėlesnius jų leidimus, išvertė (su kitais) ir redagavo "Tarptautinių žodžių žodyną", daugelį mokslo terminų žodynų

G. Glinskio (ELTA) nuotr.

rikoje gimęs režisierius R. Freedman sakė vėlokai sužinojęs, kad jo giminės šaknys Lietuvoje, o Ch. Lemechemas - giminaitis.

Pasifilmis herojus premjeroje nedalyvavo, jam filmas buvo parodytas namuose.

BNS

Vardan tos Lietuvos...

Aurelija M. Balašaitienė

Skatino Vincas Kudirka, kad žydėtų vienybė, kas yra ypatingai svarbu Lietuvai atgavus nepriklausomybę po penkių dešimtmečių brutalaus okupacijos. Lietuvoje, kaip buvo priimta demokratinėse respublikose, yra įstatymais garantuota žodžio ir spaudos laisvė... Deja, ir tą privilegiją galima piktnaudoti, nes civilizuotame pasaulyje užgauliojimai, melas ir nešvankūs išsireiškimai yra netoleruojami ir neleidžiami.

Kai pereitų metų spalio pabaigoje "Respublikos" laikraštį pasirodė Vilniaus Universiteto rektoriaus Rolando Pavilionio straipsnis, užvardintas "Amoralios politikos vardas - parsidavimas", jį skaitant ne tik darėsi skaudu, bet ir koku, nes tiek jo užgauliojimai, skirti užsienio lietuviams, tiek jo nešvankūs išsireiškimai stačiai daro gėdą pačiam universitetui. Patikrinus jo biografines žinias, netenka stebėtis jo prokomunistiniu nusiteikimu, kartojant sovietinės politinės filosofijos idėjas, kurių pagrindinė yra neapykanta demokratiškoms valstybėms, ypatingai Amerikai. Pavilionis buvo ateistinės katedros vedėjas ir jo gyvenimas pasižymėjo komunistinės krypties filosofija bei veikla. Kaip gali toks asmuo vadovauti vienai iški-

liausių, istoriškų Lietuvos mokslo institucijų, kurioje studijuojama priaugančios akademinės kartos? Ar tokiais nuodais jos nebus užkrėstos? Jis visą savo neapykantą nukreipė į užsienio lietuvius, juos kaltindamas už nerėmimą Lietuvos, kas yra grynas melas, nes istoriniai faktai aiškiai rodo, kad užsienio lietuviai yra daug prisidėję prie Lietuvos gerbūvio tiek nepriklausomybės, tiek okupacijų laikais, o tokios organizacijos kaip Lietuvių Romos katalikų religinė šalpa ar populiariusis BALFas visada buvo ir yra didelės paramos šaltiniai. O kas suorganizavo Dariaus ir Girėno transatlantinį skrydį, Lietuvą išgarsinusį visame plačiame pasaulyje, jei ne Amerikos lietuviai?

Clevelando lietuviai, po sekmadieninių pamaldų susirinkę Dievo Motinos parapijos kavinėje, su dideliu entuziazmu pasirašė prezidentui Adamkui parašytą skundą su prašymu ieškoti metodų Pavilioniui pašalinti iš pareigų. Pasirašiusieji tikisi, kad ir kitų Amerikos ir Kanados vietovių lietuviai tokį skundą pasiųs prezidentui. Visi esame labai užgauti, nes tikime Kudirkos paskata, kad "vardan tos Lietuvos vienybė tezydi"...

Atviras laiškas Lietuvos Respublikos Prezidentui Valdui Adamkui

Didžiai gerbiamas Lietuvos Respublikos Prezidente!

Mes, Cleveland, OH, lietuviai, kreipiamės į Jus su prašymu tarpininkauti, kad Vilniaus universiteto rektorius Rolandas Pavilionis būtų pašalintas iš pareigų ir jo vietoj paskirtas kitas asmuo, kuris nežalotų jaunosios kartos komunistinės ideologijos nuodais ir neskiepytų neapykantos užsienyje gyvenantiems tėvynainiams. Tai tikriausiai gali atlikti Universiteto Senatas arba Švietimo ir mokslo ministerija.

Spalio pabaigoje "Respublikoje" pasirodęs jo straipsnis, pavadintas "Amoralios politikos vardas - parsidavimas", ne tik persunktas Amerikos lietuvių užgauliojimais, bet ir jo "stilistinės priemonės" yra netoleruotinos civilizuotame pasaulyje. Neginčijamai pripažįstama kiekvieno asmens teisė viešai išsakyti savo nuomonę su sąlyga, kad ji būtų kultūringai išreikšta, neužgauliojant kitų ir neiškraipant faktų. Net sunku suprasti, kodėl jis savo neapykantą nukreipė į užsienio, ypač į Amerikos lietuvius, kurie net okupacijų laikais slaptais keliais rėmė Lietuvą per įvairias labdaros organizacijas, kaip Lietuvių Katalikų Religinę Šalpą arba populiarijį BALF'ą. Amerikos lietuviai visais laikais rėmė Lietuvą ir moraliskai, ir finansiskai. Jų dėka per Atlantą skridę ir, deja, tragiškai žuvę Steponas Darius ir Stasys Girėnas išgarsino Lietuvą visame pasaulyje.

Maloniai prašome gerbiamą Prezidentą atkreipti dėmesį į mūsų prašymą. Toks R. Pavilionio elgesys yra visiškai nesuderinamas su jo užimamomis seniausios garbingą istoriją turinčios Lietuvos aukštosios mokyklos rektoriaus pareigomis. Jis privalo viešai atsiprašyti Amerikos lietuvių už spaudoje išplatintą šmeižtą ir užgauliojimus.

Tikėdamiesi Jūsų palankios iniciatyvos ir reikšdami gilią pagarbą, pasirašome: (127 parašai)

Perkamiausios JAV programos ir žaidimai

JAV informacinių technologijų rinkos tyrimus atliekanti PC DATA pateikė kalėdinės savaitės prekybos rezultatus. Perkamiausių žaidimų ir programinės įrangos dešimtukai:

1. MP Roller Coaster Tycoon, Hasbro Interactive.
2. Who Wants To Be A Millionaire, Disney.
3. Microsoft Age Of Empires II: Age of Kings, Microsoft.
4. MP Roller Coaster Tycoon Corkscrew Follies, Hasbro Interactive.
5. Quake III Arena, Activision.
6. Tom Clancy's Rainbow Six Gold Edition, Red Storm Entertainment, Inc.
7. Tom Clancy's Rainbow Six: Rogue Spear, Red Storm Entertainment, Inc.
8. Deer Hunter III, GT Inter-

active.

9. Command & Conquer 2: Tiberian Sun, Electronic Arts.
10. Half-Life, Havas Interactive.

Perkamiausios programos (vieta, programa, gamintojas):

1. TurboTax Deluxe, Intuit.
2. TurboTax, Intuit.
3. Microsoft Windows 98 Upgrade Second Edition, Microsoft.
4. Quicken, Intuit.
5. MP Roller Coaster Tycoon, Hasbro Interactive.
6. Quicken Deluxe, Intuit.
7. Norton Antivirus 2000 6.0, Symantec.
8. Norton System Works 2000 3.0, Symantec.
9. Who Wants To Be A Millionaire, Disney.
10. Taxcut 1999 Federal Filing Edition Deluxe, Block Financial.

PC DATA

Isidėmėtinios 2000-ųjų metų datos

Kai kurios datos metuose yra svarbios tvarkant asmeninius finansinius reikalus. Šias datas paruošė The Institute of Certified Financial Planners, The American Association of Individual Investors ir CCH Inc. (firma, teikianti mokesčių ir verslo teisės informaciją).

Visi esame gavę daugybę kaŭendorių. Paimkime vieną, jame sužymėkime datas, kurios susietos su mūsų finansais.

Svarbios metų finansinių reikalų tvarkymo datos:

1. 1999 m. gruodžio 31 d. - tai buvo paskutinė diena, kada dirbantys sau ("self-employed") gali pirkti savo darbui reikalingą medžiagą ir jos išlaidas nurašyti, pildant 1999 metų pajamų mokesčius.

2. 1999 m. gruodžio 31 d. - birža (stock market) buvo atidaryta iki 1 v. p.p. ir tai buvo pati paskutinė metų diena, kada investuotojai turėjo paskutinę galimybę parduoti ar pirkti vertybinius popierius ir pajamas, arba nuostolius, pridėti prie 1999 metų pajamų mokesčių.

3. Jei jūs 1998 metais pakeitėte tradicinę IRA į Roth IRA, gruodžio 31 d. buvo paskutinė diena, kada ją galėjote pakeisti vėl atgal į tradicinę IRA. O tai buvo pravarstu padaryti tiems, kuriems IRS gali taikyti įstatymą, reikalaujantį primokėti mokesčių ar pabaudų, pvz., jei jūsų "modified adjusted gross income" 1998 m. buvo didesnis nei 100,000 dolerių, arba jei vedusiu pora 1998 m. pajamų mokesčius pildė kiekvienas atskirai. Arba paprasčiausiai - jūs norite padaryti pakeitimą dėl to, kad apskaičiavote, jog jums tai labai priimtina.

4. Gruodžio 31 d. buvo paskutinė diena sudaryti Keogh planą, jei dirbate pats sau (self-employed) ir norite, kad jūsų įmokos būtų įskaičiuojamos už 1999 metus.

Jei jums 1998 metais suėjo 70 1/2 metų, reikėjo išimti antrąją minimalią sumą iš jūsų tradicinės IRA sąskaitos.

Jei jums 1999 metais suėjo 70 1/2 metų, jūs galite iki 2000 metų balandžio 1 d. padaryti pirmą išėmimą (distribution) iš jūsų IRA sąskaitos. Bet tai galėjote padaryti ir iki 1999 metų gruodžio 31 d., o antrą išėmimą galite padaryti iki 2000 metų gruodžio 31 d.

5. 2000 m. sausio 1 d. Jei turite 401(k), 403(b) ar panašius pensijos planus, galite pradėti atidėti iš savo algos iki 10,500 dol. šiais, 2000 metais (1999 metais buvo galima į tokį planą įdėti 10,000 dol.).

Bendra suma dovanų ir mokesčių už paveldėjimą, už kurią nereikia mokėti mokesčių, yra pakelta iki 675,000 dol. (1999 m. buvo 650,000 dol.).

6. 2000 m. sausio 3 d., ar maždaug apie tą datą, pensininkai gavo "Soc. Sec." padidintus čekius. Tai yra 2.4 proc. pakėlimas, atsižvelgiant į gyvenimo pabrangimą.

Pensininkams, kurie yra jaunesni nei 65 m., bus leidžiama uždirbti iki 10,800\$ ir tai nesumažins jų pensijos mokėjimų. O pensininkai, kurie yra tarp 65 ir 69 m., galės uždirbti iki 17,000\$ ir nepakenkti savo pensijos mokėjimams.

Sausio pirmoji savaitė ar sausio pradžioje yra gera peržiūrėti ir galbūt sumažinti "witholding tax" - mokesčius 2000 metams, jei jūs manote, kad tais metais galite gauti didelį "refund" (valdžios gražinami pinigai). Didelis valdžios "refund" reiškia, kad jūs skolinote valdžiai paskolą be jokių procentų.

7. 2000 m. sausio 17 d. buvo diena, kada reikėjo pateikti ket-

virtą ir paskutinį "estimated tax payment" 1999 metams, nebent jūs visus mokesčių dokumentus užpildote ir pristatote IRS įstaigai iki 2000 m. sausio 31 d.

8. 2000 m. sausio 31 d. - iki šios dienos jūsų darbdavys turi jums duoti formą W-2, kuri parodo, kiek mokesčių buvo išimta iš jūsų algos 1999 metais.

9. 2000 m. vasario 15 d. - ši diena yra paskutinė metuose dirbantiems užpildyti formą W-4, pakeisti išlaikomų asmenų skaičių 2000 metams.

10. 2000 m. balandžio 1 d. - jei jums suėjo 70 1/2 metų 1999 metais, reikia pradėti išimti minimumą iš jūsų tradicinės IRA sąskaitos. Tai paskutinė diena tą padaryti, nebent jau jūs tai padarėte 1999 metais.

11. 2000 m. balandžio 15 d. - paprastai tai paskutinė diena užpildyti pajamų mokesčių formas, bet ji šiais metais bus šeštadienį, o kai prisideda dar ir sekmadienis, tai turime dar 2 papildomas dienas tą atlikti.

12. 2000 m. balandžio 17 d. - iki šios dienos vidurnakčio, t.y. pirmadienio, jums arba reikia būti užpildžius pajamų mokesčių formas (1999 m. tax returns), arba paprašyti prailginimo (extension) tam padaryti. Jei prašote prailginimo, reikia iki šios dienos įmokėti tam tikrą numatytą mokesčių mokėstį (a credible estimated tax payment).

Balandžio 17 d. yra paskutinė diena, jei norite atidaryti IRA sąskaitą, tradicinę ar Roth IRA, kad tos sąskaitos įmokos būtų užskaitytos 1999 metams.

Balandžio 17 d. yra diena, kada turite padaryti pirmąjį metų ketvirčio įmokėjimą - "estimated tax payments" už 2000 m., jei dirbate pats sau iš uždarbio, investicijų ar pensijų.

13. 2000 m. rugpjūčio 1 d. - ši diena yra labai tinkama peržiūrėti savo asmeninius finansus: kokia jūsų padėtis, kiek jūsų užmojai ir t.t.

14. 2000 m. rugpjūčio 15 d. - tai paskutinė diena užpildyti ir pasiųsti 1999 metų pajamų mokesčius ir primokėti, jei reikia - įeigu jūs balandžio 17 d. prašėte mokesčių mokėjimo prailginimo. Jūs taip pat iki tos dienos galite prašyti ir antro prailginimo.

15. 2000 m. spalio 1 d. - peržiūrėkite savo "mutual funds" išmokėjimus (year-end dividends and capital gain distributions). Nepirkite didelio pirkinio prieš "a big distribution date".

16. 2000 m. spalio 16 d. - tai paskutinė diena pasiųsti jūsų pajamų mokesčių formas, jei jums buvo suteiktas antras prailginimas, ir taip pat tai paskutinė data įsijungti į Keogh planą.

17. 2000 m. lapkričio 1 d. - peržiūrėkite savo darbovietės pensijos planą. Lapkričio ir gruodžio mėn. dažnai dirbantieji turi galimybę pasirinkti įvairias darbovietės darbininkams teikiamas programas (benefits) - nuo medicininės apdraudos iki įvairių finansinių pagerinimų ("flexible spending accounts").

18. 2000 m. gruodžio 29 d. - tai paskutinė diena, kada birža 2000 metais bus atidaryta ir jūs galėsite padaryti reikalingus pirkimus ar pardavimus.

19. 2000 m. gruodžio 31 d. - tai tikroji (paskaičiuokite matematiškai) paskutinė tūkstantmečio diena! Ir tą dieną nereikės jums rūpintis visokiais Y2K variantais, galėsite pamiršti visus rūpesčius ir sutikti 2001-sius naujuosius metus!

JAV LB Krašto valdybos Socialinių Reikalų Taryba

Parėgė B. Jasaitienė ir A. Šmulskštienė

(Naudotasi įvairia spauda)

Vytautas Didysis Paberžėje

A. Balbieriaus nuotr.

NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY
SENTRY REALTY, INC. 33 E. Railroad Ave., Jamesburg, NJ 08831. Tel.: (732) 521-1611. FAX 732-521-0034. Jei norite pirkti namą, žemės plotą, komercinį pastatą ar nuomoti namą puikioje Centrinėje New Jersey dalyje, maloniai kviečiame kreiptis į NJ Licensed Real Estate agentę ZINERĄ A. MACYS (kalba lietuviškai). Namų tel.: (732) 521-5556 arba (732) 521-1916. Centrinė New Jersey dalis yra puiki vieta gyventi tiek jaunoms šeimoms, tiek pensininkams. Geros mokyklos. Patogus susisiektis su prekybos centrais ir darbais. Gerai žinomos pensininkų namų bendruomenės.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: sigecycle@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujojoje vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

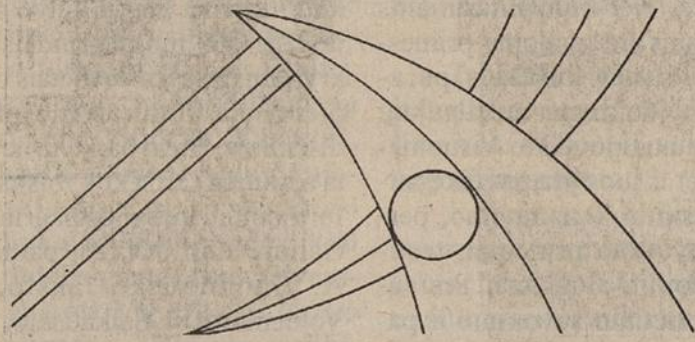
Fasolino
MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 ; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALE -

KVEČAS
JONAS
1933+1976

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$45.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra

Vasario 16-osios dvasia, istorija, pamokos

Vasario 16-oji kiekvienais metais tiek Lietuvoje, tiek Amerikoje pasitinkama ypač šventiška. Ši diena primena tautai, kad tik nuosaikus, bet nepalenkiamas ėjimas į valstybinę nepriklausomybę gali užtikrinti tautos laisvę.

Šiomet, pasitikdami šią vieną svarbiausių mūsų tautai dienų, prisimename ne tik praėjusios istorijos vingius, bet ir šiandieninius nepriklausomos Lietuvos rūpesčius. Vasario 16-osios proga turbūt neverta kalbėti apie ekonominius Lietuvos sunkumus. Šia proga reikia pažvelgti į žmogų – lietuvių, kuris prieš 82 metus gyveno Lietuvoje ir kuris šiandien joje gyvena, kad suprastumėt kodėl 1918 m. Lietuva pasuko nepriklausomybės keliu ir kodėl šiandien mes vėl atsigręžiame į tuos laikus, ieškodami atsakymo į patį svarbiausią klausimą – Lietuvos valstybingumą.

Įvairiai lietuviai yra šventę Vasario 16-ąją. Iki 1940 m. – tai buvo visos tautos šventė. Buvo ypatingai prisimenami Lietuvos savanoriai, kurie apgynė Lietuvos nepriklausomybę, negailėdami savo gyvybių. Tik laisvą Lietuvą jie išsivaizdavo. Kaip gyvą, augančią ir gražėjančią. Būtent tada buvo suprasta, kad valstybingumo paskelbimas yra tik ilgo kelio į nepriklausomybę pradžia. Kelio, kuris bus gausiai laistomas didvyrių keliu.

Dar ir šiandien Lietuvoje yra išlikusių Lietuvos savanorių kapų ir vienuolų, nedidelių paminklų, skirtų kritusiems. Tačiau lietuviai ateidavo aplankyti šių kapų. Paminklėliai kiekvienam savanoriui kuklūs, bet didžiai prasmingi – kryžius, iš kurio tryksta saulės spinduliai. Kančia ir viltis. Pasiaukojimas ir dėkingumas. Kovotojo dvasia ir nemirtingumas. Visa tai surasdavo lietuviai, išdrįsę ateiti ir pagerbti savanorių kapus.

Šių metų Vasario 16-ąją čia tikriausiai stovės šiandieniniai savanoriai, kurie turi perimti 20-ųjų metų savanorių drąsą ir ryžtą. Lietuvos kovas už laisvę įtvirtinimą po 1918 m. vasario 16-osios galima istorijoje palyginti tik su atkakliausiomis kovomis su kryžiuočiais. Nors ir tai būtų netikslu. Lietuvos priešai, norintys pasigriebti kuo riebesnį kąsnį 1918 m., buvo apsupti iš visų pusių. Lietuva neturėjo kur trauktis. Ji galėjo tik apginti savo žemę.

Situacija dabartinėje Lietuvoje labai panaši į 1918 m. Lietuva apsupta nelabai draugiškai nusiteikusių šalių, iš Vakarų pagalbą tikėtis nerealų. Taigi, istorija kartojasi. O Lietuva jau kartą išėjusi jos pamokas. Tik tvirta užsienio politika, ekonomikos stiprinimas, socialinių reikmių tenkinimas gali užtikrinti vasario 16-osios idealų įgyvendinimą. Tačiau to tikrai nepakaktų, jeigu mes užmirštume žmogų. Ar lietuvių teberusena tas pats kovingumas, drąsa, vienybė, sugebėjimas aukotis vardan tos tautos laisvės?

ALISA RUPŠIENĖ

Išsivijos organizacijų vaduojamoji veikla. Šaltinių publikacijos

2

Visą šį laikotarpį Lietuvai netekus nepriklausomybės, veikė nepriklausomos Lietuvos pasiuntinybė Jungtinėse Amerikos Valstijose, konsulatų. Po Antrojo pasaulinio karo JAV valdžios institucijos tarsi nepastebėjo jų egzistavimo ir jų veiklos neteisėtumo (juk Lietuva jau nebuvo savarankiška ir jos „interesams“ atstovavo SSRS ambasada). Tai buvo tikrai reikalinga jungiamoji grandis su kitose šalyse likusiais ir oficialiai veikusiais nepriklausomos Lietuvos pasiuntiniais ar konsulais (Didžiojoje Britanijoje nepaprastasis pasiuntinys ir igaliotas ministras Bronius K. Balutis, patarėjas Vincas Balickas, Italijoje – Lietuvos diplomatijos šefas Stasys Lozoraitis, nepaprastasis pasiuntinys prie Šventojo Sosto Stasys Girdvainis, sekretorius Stasys Lozoraitis ir t. t.). Šioje grandinėje turėjo savo užduotis ir be oficialaus pripažinimo veikę konsulatų (Šveicarijoje – konsulas Stepas Garbačiauskas, Prancūzijoje – dr. Stasys A. Bačkis, Kanadoje – konsulo pareigas ėję Vytautas Gylis, Urugvajuje – nepaprastasis pasiuntinys ir igaliotas ministras Pietų Amerikai Kazys Grauzinis). Per šiuos asmenis buvo palaikomi ryšiai su įtakingais politikais, buvo galima gauti išsamesnės informacijos, reikalingos lietuviškų organizacijų veiklai organizuoti. Per juos buvo rengiami susitikimai su aukštais valstybės pareigūnais, daromi oficialūs pranešimai.

1950 m. įsteigta Lietuvių rezistencijos santarvė – visuomeninė organizacija, sudaryta nepartinio principu siekiant sujungti visų lietuvių užsienyje veiklą kovai dėl Lietuvos laisvės.

1951 m. vasario 16 d. įsteigtas „Amerikos balso“ lietuvių padalinys (The American Voice).

1951 m. liepos 20 d. Jungtinėse Valstijose buvo įkurtas Laisvo-

Lietuva laisvėja lėčiau nei kitos Baltijos šalys

Nors ekonominė laisvė Lietuvoje per dvejus metus išaugo, jos laisvėjimo tempai mažesni nei kitų dviejų Baltijos šalių – Latvijos ir Estijos. Tai rodo Pasaulio ekonominės laisvės 2000 metų pranešimas (Economic Freedom of the World: 2000 Annual Report), kurį šiandien skelbia Lietuvos laisvosios rinkos institutas drauge su Kanados Frazer institutu ir kitais nepriklausomais institutais 53-jose šalyse. Pranešime vertinamas 123 pasaulio valstybių ekonominės laisvės lygis.

Šis išsamus indeksas, sudarytas vadovaujant Freizerio institutui ir Nobelio ekonomikos premijos laureatui Mildonui Friedmanui, iki šiol yra objektyviausias ir tiksliausias ekonominės laisvės vertinimas.

“Šis leidinys yra svarbus žurnalistams, viešosios politikos tyrinėtojams, valdžios atstovams ir visuomenei. Jis suteikia galimybę išsamiai nagrinėti, kokią reikšmę ekonominė laisvė turi žmonių gerovei ir ūkio plėtrai,” sakė Elena Leontjeva, Lietuvos laisvosios rinkos instituto prezidentė.

Lietuvos reitingas auga, tačiau tebėra žemiausias Baltijos šalyse

Tyrimo duomenys rodo, kad nuo 1995 iki 1997 metų Lietuvos ekonominės laisvės reitingas išaugo nuo 5,7 iki 6,6 ir šalis pakilo nuo 77 iki 62 vietos. Tuo tarpu Latvijos indeksas pa-

didėjo nuo 5,7 iki 6,7, jos vieta lentelėje pakilo nuo 77-osios iki 60-osios. Geriausių rezultatų Baltijos regione ir vėl parodė Estija, kurios ekonominės laisvės indeksas 1997 m. buvo 6,8 (1995 m. – 6,4). Ji užėmė 57 vietą ir per dvejus metus pasitūmėjo aukštyr per 10 pozicijų.

Tyrimo pabrėžiama, kad Lietuvos ekonominės laisvės indeksas išaugo dėl šalyje vykdomų rinkos reformų. Tačiau atsilikimą nuo kitų Baltijos šalių lėmė didelės valstybės valdymo aparatas, lėtai restruktūrizuojama ekonomika bei dideli tarptautinės prekybos apribojimai. Tyrimo autoriai prognozuoja, kad Lietuva taps dar laisvesnė, jei joje toliau vyks privatizavimas (įskaitant finansų sektoriaus privatizavimą) ir bus atsisakyta karo prievolės bei kainų kontrolės.

Laisviausiomis šalimis pripažintos Honkongas ir Singapūras. Po jų seka Naujoji Zelandija (3), JAV (4) ir Jungtinė Karalystė (5). Tarp pirmaujančių šalių taip pat pateko Airija (6), Kanada (7), Australija (8), Nyderlandai (9), Liuksemburgas (9) ir Šveicarija (9). Mažiausiai laisvos ekonominiu požiūriu yra Birma (123), Kongo Demokratinė Respublika (122), Siera Leonė (121), Ruanda (120), Madagaskaras (119) ir Gvinėja-Bisau (119).

Nuo 1990 metų žymiai išaugo daugelio Lotynų Amerikos šalių reitingai. Rytų Europoje daugiau ekonominės

laisvės atsirado Rusijoje, Vengrijoje, Lenkijoje.

Ekonominė laisvė – klestėjimo pagrindas

Vienas iš akivaizdžiausių tyrimo rezultatų – tiesioginis ryšys tarp ekonominės laisvės ir klestėjimo. Šalių, patekusių į ekonomiškai laisviausių šalių penketuką, BVP vienam gyventojui vidurkis sudaro 18 108 JAV dolerius, o vidutinis jo augimas – 1,6 proc. Mažėjant laisvei, mažėja ir BVP vienam gyventojui bei jo augimo tempai. 20 proc. ekonomiškai laisvų šalių, užimančių lentelėje paskutiniąsias vietas, vidutinis BVP vienam gyventojui tesiekia 1169 JAV dolerius, jo augimo tempai sumažėjo 1,32 proc. Be to, vidutinė gyvenimo trukmė pirmojo penketuko šalyse yra 20 metų didesnė nei šalyse, užimančiose paskutiniąsias 5 vietas.

Tyrimui naudoti duomenys rodo, kad laisviausios šalys pasiekia kur kas geresnių rezultatų, tiek finansinių, tiek nefinansinių požiūriais, nei šalys, kurių ekonominės laisvės lygis yra žemas. Tyrimo rezultatai liudija, kad vyriausybės, puoselėjančios ekonominę laisvę, sukuria tvirtą pagrindą sparčiam gerovės ir ekonomikos augimui.

Metodologija

Šiame „Pasaulio ekonominės laisvės indeks“ leidime pateikiami atnaujinti skaičiai ir kai kurių šalių duomenys net nuo 1970 metų. Papildomi istoriniai duomenys leidžia padaryti iki šiol išsamiausią ekonominės laisvės vertinimą. Tai suteikia tyrinėtojams galimybę

Vienas iš ankstesnių mitingų prie vyriausybės

R. Šuikos nuor.

detaliau nagrinėti ryšį tarp ekonominės laisvės ir kitų socialinių rodiklių.

Į indeksą įtrauktos septynios svarbiausios rodiklių kategorijos: (1) valdžios dydis, (2) ekonomikos struktūra ir rinkų panaudojimas, (3) pinigų politika ir kainų stabilumas, (4) laisvė naudoti alternatyvias valiutas, (5) teisinė struktūra ir privačios nuosavybės apsauga, (6) užsienio prekybos laisvė ir (7) kapitalo ir finansų išteklų judėjimo laisvė.

Tyrimui buvo surinkti naujausi duomenys apie 23 rodiklius 123 šalyse. Šie rodikliai įvertina valdžios iniciuotus ekonominės laisvės suvaržymus įvairiose srityse. Kiekvienam rodikliui kiekvienoje šalyje buvo suteiktas reitingas nuo 0 iki 10 (0 – mažiausiai laisva, 10 – laisviausia). Vertinime naudojami skirtingo svorio duomenų komponentai, kurie sudaro galutinį šalies reitingą.

Leidinio „Pasaulio ekonominė laisvė: 2000 m. metinis pranešimas“ rengėjai

Legalizavimo rezultatai

Baigėsi ilgiau kaip 5 mėnesius trukusi „Microsoft“ programinės įrangos legalizavimo kampanija Lietuvoje. Jos metu pirmą kartą Lietuvoje buvo iškelta baudžiamoji byla firmai, nelegaliai platinusiai kompiuterines programas. Po kampanijos parduodama dvigubai daugiau legalios programinės įrangos, o „Microsoft“ iplaauks išaugo 5 kartus. Kampanijos metu „Microsoft“ klientams siūlė be licencijos naudoti programas legalizuoti už perpus mažesnę nei pardavimo kainą. „Microsoft“ atstovo Šiaurės ir Baltijos vastybės duomenimis, nelegalios programinės įrangos Lietuvoje sumažėjo nuo 92 iki 81 %. Dabar bus siekiama Rytų Europos vidurkio – 70 %.

Respublika

Baltijos šalių užmokesčiai

Lietuvoje min. darbo užmokeskis gruodį buvo 107.5\$, Latvijoje jis buvo 85.76\$, Estijoje – 80.82\$. Didžiausias vidutinis darbo užmokeskis trečiąjį šių metų ketvirtį buvo Estijoje – 285.5\$, antra buvo Lietuva – 273.15\$, trečia – Latvija – 243.79\$. Didžiausią vidutinę senatvės pensiją – 104\$ – gavo Estijos, 100.41\$ – Latvijos, 77.73\$ – Lietuvos pensininkai.

Respublika

sios Europos universitetas tremty (The Free Europe University in Exile) kaip Nacionalinio komiteto laisvajai Europai (National Committee for Free Europe) padalinys. Šio Universiteto įkūrimą inicijavo grupė JAV piliečių, įsitikinusių, kad laisvė yra nedalijama ir kad Sovietų užmačioms reikia pastoti kelią konkrečiais veiksmais prieš melo propagandą. Tam buvo parengtos trys veiklos programos:

- 1) padėti iš bolševikų pavergtų šalių pabėgusiems vadams palaikyti ryšius su savo šalimis per tam tikslui laikomą „Laisvosios Europos“ radijo siųstuvą (Radio Free Europe);
- 2) suteikti prieglobstį, darbą ir kitokią ekonominę paramą atskiriems tremtiniais ir jų grupėms, kol jie bus tremtyje;
- 3) rūpintis tremtinių jaunimu. Tam tikslui įkurtas Laisvosios Europos universitetas, kuris rūpinosi, kad šis jaunimas galėtų mokytis, gautų stipendijas.

Po Antrojo pasaulinio karo dauguma lietuvių, pasitraukusių į Vakarus, pateko į DP (Displaced Persons) stovyklas. Su jais buvo palaikomi ryšiai. JAV lietuvių bendruomenės nariai organizavo labdaros renginius, kurių metu surinktos lėšos būdavo panaudojamos DP stovyklose gyvenantiems lietuviams šelpti. Be to, ši bendruomenė rūpinosi, kad lietuviai galėtų persikelti į JAV. Patekti į Jungtines Valstijas nebuvo taip paprasta. Tam reikėjo ne tik dokumentų, įrodančių, jog nesi komunistas, teroristas ir kt., bet ir garantijų (Affidavit of Support), kad turėsi būstą, darbą. Būdavo atrenkami išsilavinę, su moksliniais laipsniais, turintys artimų giminių (tėvus, žmoną, vyrą, brolius, seseris ir kt.), jauni, perspektyvūs ir naudingi JAV žmonės. Šalpos srityje ypač aktyviai veikė JAV esančios vienuolijos – Mažųjų brolių ordinas (OFM – Tėvų pranciškonų ordinas), Saleziečių ordinas, Jėzuitų ordinas ir Susivienijimas lietuvių Amerikoje (SLA). Pastaroji organizacija inicijavo Amerikos lietuvių jungtinio imigracijos komiteto steigimą. Jo uždavinys – aiškintis padėtį ir rūpintis lietuvių imigravimu į JAV, Kanadą, Argentiną galimybėmis bei globoti atvykusius lie-

tuvius, parūpinti jiems darbą, būstą. Šio komiteto pastangomis beveik 40 proc. baltų tremtinių gavo pirmenybę imigruoti į JAV. Pagal 1948 m. JAV priimtą Tremtinių įstatymą (Displaced Persons Act) per trejus metus į JAV atvyko daugiau kaip 30 tūkst. lietuvių.

Patekę į JAV lietuviai pagyvino Lietuvių bendruomenės gyvenimą, įsitraukė į organizacijas, kovojančias dėl Lietuvos laisvės, rado naujų veiklos sričių. Jie suartino JAV lietuvių bendruomenę su kitose šalyse veikiančiomis lietuviškomis organizacijomis (ypač esančiomis Europoje).

Šių organizacijų nuoširdus darbas vertė Amerikos demokratines jėgas susimąstyti, ar tikrai SSRS yra demokratiška valstybė. Tos demokratinės struktūros materialiai parėmė įvairias JAV lietuvių bendruomenės organizacijas, sudarė sąlygas spausdinti straipsnius, aiškinti savo kovos tikslus Amerikos spaudoje.

Toliau skelbiamuose dokumentuose išaištos tik gramatinės klaidos, o kalba, stilius, rekvizitų išdėstymo tvarka palikta kaip originale. Dokumentams duotos redakcinės antraštės, po kiekvieno dokumentu nurodyta jo metrika (saugojimo vieta, fondas, aprašo ir bylos numeris). Publikacijos pabaigoje pateikti paaiškinimai ir literatūros sąrašas.

P. Žadeikio laiškas J. Budriui

apie tremtinių šelpimo organizavimą

Nr. 1318 1941 m. gruodžio 8 d.

Skubu

Lietuvos Generaliniam Konsulatui New Yorke

Dėl praktiško Lietuvos ir jos tremtinių šelpimo plano ir vykdymo centro

Prie pirmiau iškeltų šelpimo srities reikalų dabar jau laikas suglausti turimas žinias ir įgytą patyrimą ir įstatyti šelpimą į praktišką vėžes.

Lietuvos Generalinis Konsulatas New Yorke, Konsulato Chi-

(mukelta į 4 psl.)

■ Naktį į vasario 6 d. Vokietiją sukrėtė geležinkelio katastrofa. Iškart po vidurnakčio netoli Kelno miesto nuo bėgių nuriudėjo keleivinis traukinys. Keli jo vagonai įsirėžė į netoliese buvusį namą. Žuvo mažiausiai devyni žmonės, apie 130 žmonių sužeista, iš kurių dvidešimt – sunkiai. Kol kas dar neaišku, kodėl bene judriausioje Europoje traukinių eismo zonoje įvyko nelaimė, tačiau spėjama, kad traukinys nuo bėgių nuriudėjo dėl per didelio greičio.

■ Čėčenijos prezidentas Aslan Maschadov pareiškė ketinąs susigrąžinti Grozno kontrolę. "Mes laikinai pasitraukėme iš Grozno. Vėliau mes jį vėl atkovosime", pareiškė jis Ispanijos laikraščiu "Vanguardia". Į klausimą, kiek kovotojų dabar yra Groznie, A. Maschadov atsakė, kad galimas dalykas, yra kelios nedidelės grupės, kurios nenori pasitraukti.

■ Tarptautinio valiutos fondo (TVF) misija vasario 5 d. baigė dešimt dienų trukusį darbo vizitą Rusijos sostinėje ir grįžo į Washingtoną. Rusijos vyriausybės pareigūnai derybų rezultatus vertina gana ramiai bei pripažįsta, jog paskolų iš TVF iki pavasario pabaigos Rusija veikiausiai negaus.

■ JAV pirmoji ledi Hillary Rodham Clinton vasario 6 d. oficialiai paskelbė, kad dalyvaus rinkimuose į JAV Senatą. Ji yra pirmoji istorijoje Amerikos prezidento žmona, siekianti politinio posto. Apie savo kandidatūrą H. Clinton paskelbė New Yorko valstijos universitete, kur kalbėjo demokratų rėmėjų miniai. "Galbūt esu naujokė šioje apylinkėje, bet jūsų rūpesčiai man ne nauji", sakė H. Clinton. H. Clinton laukia kova su New Yorko miesto meru Rudolphu Giuliani. Kol kas jis oficialiai nepranešė apie savo kandidatūrą, tačiau sakė, jog ateinančiuose rinkimuose kels savo kandidatūrą. Abu kandidatai varžysis dėl vietos, kuri liks laisva atsistatydinus demokratų senatoriui Danieliui Patrickui Moynihanui. Apklausoje H. Clinton ir R. Giuliani vertinami apylygiai, tačiau respublikonas New Yorko meras šiek tiek pirmauja.

Tautiškojo modernizmo problema ir tradicionalizmas lietuvių kultūroje

Vytautas Berenis

(pradžia praeitame numeryje)

Lietuvių nacionalinė kultūra ir ideologija, kaip žinoma, vystėsi nenatūraliomis sąlygomis, nors XX a. pradžioje jau turėjo gana aiškiai struktūruotą formą ir turinį. Bene pagrindinis tapo etninės ideologijos santykis su šimtmečiais susiklosčiusia luomine multikultūrine, istorine unijine Lenkijos-Lietuvos valstybės tradicija. Lietuviai, kaip ir daugelis Vidurio Rytų Europos tautų, pasirinko etninės kultūros ir ideologijos modelį, kuris vėliau dažnai virsdavo rigoristiniu politiniu imperatyvu.

Šiame kontekste norėčiau priminti Adomo Jakšto 1906 m. išleistą knygėlę "Tris pašnekesiai ant Nemuno kranto". Ji įdomi tuo, kad autorius puikiai parodė užgimstančios lietuvių ideologijos, politinio dialogo gyvą tapumą. Būdamas vienas iš krikščioniškos demokratijos ideologijos žymiausių stulpų A. Jakštas blaiviai išdėstė ideologinį tautos kultūros modelį. Dialoge tarp "Nykštuko" ("bailaus lietuvių"), "Didvyrio" (patrioto) ir "Lenko" (bajoro) atsiskleidžia sąmoningas ideologinės formacijos procesas. Akcentuojama vienybė ir sykiu ideologinė įvairovė, politinės kultūros stoka, įvardijami priešai – rusai, neprieteliai – žydai ir bajorai. Kaip man atrodo, A. Jakštas "Pašnekesiuose" išdėstė visus *pro et contra* argumentus už etninės tautos modelį. Kaip pavyzdys bajoro lūpomis pateikiamas Suomijos švedai ir kad "kalbų skirtumas negali kliudyti mums vadintis sūnumis tos pačios tėvynės", tačiau "lietuvis" atmeta tokį "kraštiečio" argumentą: Lietuvoje tokios "švediškos" apraiškos bus ištrintos. Krikdemų ideologas akivaizdžiai be skrupulų atmetė istorinę feodalinę Lietuvos politinę ir kultūrinę tradiciją, lyg ir praplėsdamas "aušrininkų" modernizuotą pagonišką Lietuvos istorijos laikotarpį, kuriame laisvi bendruomenininkai laisvanoriškai pakluso saviems valdovams, lietuviškai kvietusius ginti savo kraštą ir dievus. Toks ar panašus požiūris buvo būdingas ne vienam Vidurio Rytų Europos intelektualui.

Religijotyrininko Mirces Eliade gyvenimas – būdingas daugelio Vidurio ir Rytų Europos valstybių intelektualų likimo pavyzdys, įkūnijantis titaniškas ir kartu beviltiškas

pastangas kovoti prieš konkrečią istorinio laiko tėkmę. Jo neigiamą požiūrį ir linijinį laiką galima įvardinti kaip tam tikrą metafizinį žmogiškosios egzistencijos sureikšminimą. M. Eliades manymu, tai būdinga tradicinėms visuomenėms, kurioms būdingas nuolatinis sugrįžimas į mitinius laikus. Tokios visuomenės nežinojo istorinio laiko tėkmės paženklinti prievartos būtinybės. Religijos fenomenas yra antiistoriškas, todėl religijotyrininkas nepasitikėjo istoriniais metodais, nes pati religija yra transcendentali istorinei būčiai. M. Eliades religijotyryje pamatinę reikšmę turi opozicijų – sacrum ir profanum, belaiskis kosmosas ir žmogaus istorija "pasaulio vidury" ir jo periferija – kategorijos. Archainis laiko ir ontologijos tyrinėjimas gali padėti atskirti laikinas religijos struktūras, kuriose taip jaukiai sugyveno žmogaus sąmonė ir kūniškumas. Todėl mitologiją jis suprato kaip šventąją istoriją, neturinčią nieko bendro su chaotiškų įvykių srautu, kuri bando įteisinti supasaulietintą istoriją, negalinti įnešti į žmogaus pasaulį sacrum prasmę. Rumunų religijotyrininkas kėlė mokslui praktinį uždavinį: "atnaujinti" desakralizuotą Vakarų pasaulį, nukreipti žmonių nuo baigtinio laiko sampratos ir jos išplaukiančių gyvenimiškųjų vertybių diktato. Tačiau jo paties religinis tikėjimas problemiškas, virstantis savotiška laikysena: jeigu Dievas neegzistuoja, viskas yra dulkės ir pelėnai. Jeigu neegzistuoja absoliutas, suteikiantis mūsų gyvenimui vertę, tai gyvenimas neturi jokios vertės." Šiuose M. Eliades žodžiuose išreikštas Rytų ir Vidurio Europos intelektualų siaubas prieš Istorijos tėkmę ir jos tariamą universalųjį progresą.

Sis biografinis-dalykinis ekskursas buvo būtinas, kad geriau galėtume suprasti lietuvišką intelektualiąją tradiciją, kuri bandė skausmingai išsaugoti savo autentišką kalbėjimą. Kaip pavyzdį galima paminėti J. Ambrazevičiaus-Brazaičio publicistikos knygą iškalbingu pavadinimu "Vienui vieni" arba gausiąją Jono Aisčio publicistiką. Pastarasis viename savo straipsnyje "Atspara" (1958 m.)

rašė: "Nei dabartis, nei ateitis nėra kol kas mūsų valioje. Lieka mums viena praeitis: pasiekiama, prieinama, tebūnie ji būna skaudi ir griežta mokytoja". "Nesu šovinistas ir nešaukiu: Lietuva aukščiau visų. Ne, bet ar kam patinka, ar ne: Lietuva yra aiškių giminės kvintesenacija." Praeityje logiškai struktūrojamai tautos etinės, politinės, ekonominės vertybės ir pasiekimai, kurie padėjo tautiniam organizmui pasiekti aukštą augimo, pasipriešinimo, pagaliau išgyvenimo trajektorijas.

Tokiu būdu galime konstatuoti lietuvių kultūros vertybinę ašį – tradicionalizmą ir su juo susijusius unikalumą, brandumą ir, aišku, homogeniškumo atributus. Bet koks kultūrinis antifaktas, praradęs būdingą tik jam pradinį grynumą, virsta priešingu savo paties egzistencijai. Juk istorinę sąmonę sudaro ne vien tai, kas išlieka ir puoselėjama iš kartos į kartą, bet ir ką ji išstumia, blokuoja, nenori retansliuoti ateinančioms kartoms. Tokią "dvasinę nesveikatą" gali pagydyti intelektualas, kuris lyg psichoterapeutas artėja prie skausmingų ir nenorinčių jas laikyti savomis, būtinomis Lietuvos istorijos ir kultūros problemomis.

Todėl, ir tai visai suprantama, nutylima arba vengiama tyrinėti naujosios Lietuvos istorijos įvykius, pavyzdžiui, kai kurias XIX a. pabaigos-XX a. pradžios lietuvių nacionalinio judėjimo politinės brandos problemas, 1929-1931 m. Katalikų bažnyčios ir tautininkų valdžios atvirą konfrontaciją, kai kurių politikų ir "kultūrininkų" "keistą" laikyseną valstybingumo žlugimo išvakarėse. Aišku, negalima nepaminti tragiškų įvykių Lietuvoje Antrojo pasaulinio karo metais ir tautos ideologų geopolitinio naivumo. Kita vertus, sovietiniais dešimtmečiais egzistavusi kultūra taip pat reikalauja gilesnio supratimo, būtent tuo metu susiformavo XX a. II pusės lietuvių inteligento tipas su visais sąmonės paradokais.

Kiekviena kultūra, kaip civilizacija, vystosi ir bręsta perimdamą įvairius regioninių ir globalinių kultūrų ir civilizacijų impulsus, kurie gali turėti ne tik pozityvų, bet ir negatyvų, destruktivų poveikį nacionalinei kultūrai. Ypač tai akivaizdu dabartiniu metu, kai masinė kul-

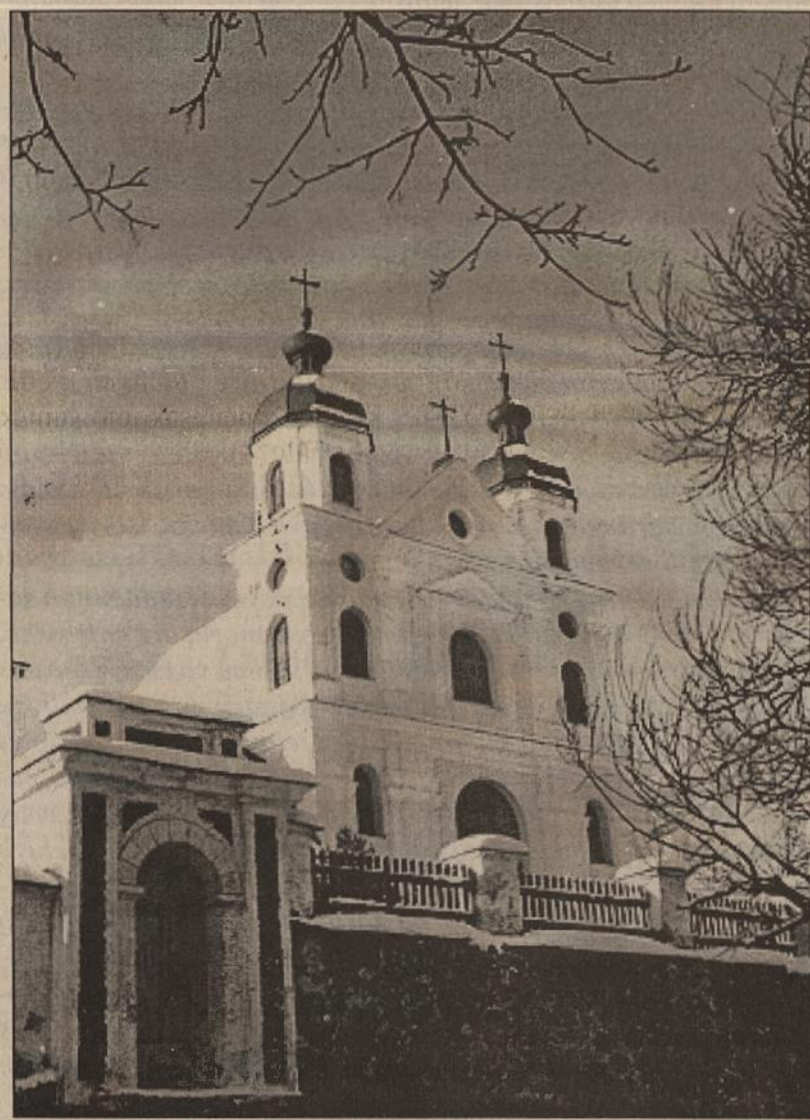
tūra įsivyrąja visuomenėje, o jos funkcionavimo principai pradeda griauti akademinio mokslo ir bendrąją kultūros politikos struktūras. Masinės kultūros, simuliacijų pasaulis nepripažįsta laiko dimensijos, nes bet kokia vizuali kūrinijos vertė priklauso nuo kapitalo apyvartos cikliškumo, kuris yra išbaigtas kultūrinės prekės ir vartojimo prasme. Televizijos laidos gyvuoja tik porą metų, knygų ir žurnalų leidybinės tendencijos siejamos su pinigine išraiška. Net humanitariniams mokslams yra bandoma primesti vizualinės kultūros parametrus, juokingai reikalaujant adekvatus poveikio visuomenėi. Bet ir juos yra paveikę minimalistinio konstravimo, performatyvumo principai, testinio žinojimo alogizmai. Praradami estetinio suvokimo ir pasitenkinimo kriterijai, simbolinės vaizduotės galia, tie principai, kuriuos bando atgaivinti šiuolaikinė vakarų sociologija ir kultūrologija, tyrinėdama naratyvo ir ideologijos santykį apskritai, mokslo žinių kaip prekės reikšmes. Turime konstatuoti, kad Lietuvos moksle, mene vyrauja trumpalaikiai pragmatiniai siekliai, kurie įtvirtina taip pat trumpalaikę socialinio, finansinio prestižizmo iliuziją.

"Pragmatikai neturi kokių nors pamatinių principų, todėl

jie labai lengvai gali tapti reliatyvistais, juolab, kad tiesos reikšmė visuomenėje vis mažta, o antiintelektualinė valdžia tokias tendencijas tik skatina" – taip apibūdina JAV humanitarinių mokslų tendencijas šios šalies mokslininkai. Humanitariniuose ir socialiniuose moksluose vis labiau įsigali ideologiniai principai, diktuojantys mokslinių žinių cirkuliacijos intensyvumą, nustatantys prioritetinę vertę, patriotinius edukacinius kriterijus. Lietuviams kultūra, visų pirma, buvo susijusi su ugdymo pagrindais: šia kryptimi prieškario metais buvo plėtojama kultūros filosofijos disciplina. Buvo bandyta ne kartą atnaujinti arba kokybiškai reformuoti ideologijos pagrindus. Galima kaip pavyzdį paminėti A. Dambrausko-Jakšto, A. Voldemaro, St. Šalkauskio, Vyt. Alanto, K. Pakšto, A. J. Greimo pavardes. Tai tik parodo, kad praeitame šimtetyje suformuoti ideologiniai pagrindai dažnai neatitiko XX a. vykusiams dinamikiems pokyčiams ir naujos realybės.

Bendrais bruožais, ideologiją galima įvardinti ne vien tik kaip paprastą nuostatą ir vertinimų sumą, bet sudėtingą funkcionalią ir intencionalią funkcijas turinčią sistemą, kurią tiesiogiai apsprendžia tautos sąmonė. Dėmesys tradicijai, kaip

(nukelta į 6 psl.)

Kalvarijų bažnyčia

ALISA RUPŠIENĖ

Išėivijos organizacijų vaduojamoji veikla. Šaltinių publikacijos

2

(atkelta iš 3 psl.)

cagoje padedamas, prašomas tuo svarbiu reikalu pasirūpinti ir įvykdyti tokioje formoje, kokią aplinkybės pataria. Kalbamas darbas galėtų gi eiti šalia Konsulato ir jo priežiūroje.

Šiuo siūlau p. Generaliniam konsulatui imtis iniciatyvos suvesti tam reikalui reikalingų ir prieinamų asmenų iš savo artimos apylinkės. Svarbu, kad pasitarime dalyvautų Koordinacijos Komiteto atstovas. Fondų atstovai dalyvavimas būtinas. Į tokį pasitarimą atvykčiau ir aš laikotarpį 13–20 gruodžio.

Praktiškais šelpimo klausimams svarstyti Konsulatas pasirūpina sau patarėjų komiteta.

Generalinis Konsulatas su Konsulatu Čikagoje renka visokeriopą medžiagą apie šelpimo praktiką.

Jei Konsulatas turi dėl šio kokių pastabų – prašomas atsiliiepti.

P. Žadeikis

lg. Ministras

ISC, f. 1, ap. 1/7, b. 126/29. Mašinraštis, originalas. 1 lapas.

P. Žadeikis laiškas L. Simučiuui apie Amerikos lietuvių Visuotinio seimo, Lietuvos piliečių tarybos ir Lietuvos vyriausybės svetur organizavimą

Nuorašas

Nr. 1362 1941 m. gruodžio 20 d.

p. L. Simutis

AL Pirmininkas,

2334 So. Oakley Ave.,

Chicago, Ill.

Didžiai gerbiamas Tamsta,

1. Tamstos š. m. lapkričio 30 d. laišką AL Visuotinio Seimo reikalu esu gavęs senokai, – ačiū už atsakymą, kuriame telpa ALT pažadas pasirūpinti Seimo idėjos realizavimu, kai jau Lietuvos Piliečių Taryba ir Lietuvos Vyriausybė Svetur bus susidariusios ir veikimo planus išsiryškinusios.

Numanydamas, kad Amerikos Lietuvių Visuotiniam Seimui šaukti yra reikalinga labai daug priuošiamosio darbo, kuris pareikalautų ilgo laiko, aš savo laiške iš š. m. lapkričio 24 d. teprašiau tik „principinio nutarimo“, kuris, jei būtų AL Tarybos plenumo padarytas, pasireikštų tik tam tikslui Komisijos sudarymu. Tamstos atsakymas dalinai lyg atstoja Komisijos sudarymą ir tokiu būdu aš tikiu, kad AL Visuotinio Seimo idėja augs ir stiprės, būdama Amerikos lietuvių visuomenės veikėjų ir spaudos nuolatinio galvavimo objektu; ir tas dalykas, man rodosi, tarnaus didesnei lietuvių vienybei ir studijų pagilinimui. Juk visai būtų tvarkingai ir tikslinga, kad jau dabar būtų numatyti įvairių klausimų referentai ir pakviesti ruošti. Kad Seimo idėja susidomėtų visa visuomenė, kai kas galėtų būti svarstoma Lietuviškame Forume svarbesniuose centruose (miestuose).

2. Kas dėl Lietuvos Piliečių Tarybos ir Vyriausybės, tai tie dalykai yra objektu Lietuvos pasiuntinybės rūpesčių ir pastangų. Jų realizavimas betgi priklauso ne vien nuo Pasiuntinybės ar Lietuvos piliečių noro. Pastangos ta kryptimi buvo daromos ir seniau. Pavyzdin, Lietuvos Piliečių Komitetas teoretiškai egzistavo ir pirmiau, bent spaudoje kartais pasirodydavo. Amerikai įstojus karan, visi reiškiniai ir veiksmai įgavo naujos prasmės ir impulso. Atėjo momentas, kada aiškumo dėlei apie Lietuvos reikalus kalbėti pasidarė privalu patiems Lietuvos piliečiams pirmoje eilėje. Toji pareiga buvo ir pirmiau, o betgi tik dabar karo apystovų dėlei

ji taip ryškiai tepabrėžiama. Todėl Lietuvių Piliečių Tarybos formavimosi, rodos, eina pirmyn ir Pasiuntinybė tikisi, kad procesas netrukus turės užsibaigti priėjęs laimingo galo, – kitaip sakant, turėtų Amerikos Lietuvių Tarybos bei svarbesniųjų organizacijų brolišką pritarimą tam, kad talka ir kooperacija Lietuvos ir Amerikos reikaluose žydėtų ir taip sudarytų pagrindą, kad naujai gimusi LP Taryba, formaliai neatstovaudama visų šioje šalyje gyvenančių Lietuvos piliečių, taip veiktu tvarkingai ir taktinai, kad užsitarnautų jų (Lietuvos piliečių) pasitikėjimą ir be visuotinių rinkimų (kurie dėl karo apystovų ir technišku sumetimų neįmanomi), o taipgi susilauktų oficialių įstaigų pripažinimo.

Kas dėl Lietuvos Vyriausybės Svetur, tai šis klausimas aiškiai priguli nuo tarptautinės situacijos, bet jis anaiptol nėra užmirštas ar atidėliojamas, nors Pasiuntinybė šiuo tarpu neturi čia ko apčiuopiamo pranešti.

Su geriausiais linkėjimais ateičiai Kalėdų Švenčių ir Naujų Metų proga

P. Žadeikis

Lietuvos Atstovas

ICS, f. 1, ap. 1/7, b. 295/62. Mašinraštis, originalas. 2 lapai.

1942 m. gegužės 9 d. Pro memoria Nr. 1

Chicago, 1942 m.

gegužės 9 d.

Konfidencialiai

Pro memoria No. 1

Redaktoriaus M. Vaidylos iniciatyva buvo sušauktas bendras ALT ir LTT narių posėdis. Dalyvavo: Šimutis, Grigaitis, Vaidyla, Daužvardis, Barauskas, Pakštas ir Vileišis.

Vaidyla trumpai pareiškė, kad pietų tikslas yra sutikinti visus dalyvius su Ponu Konsulu.

(bus daugiau)

Laikas arba sudega, arba surūdija

Su fotomenininku Aleksandru Macijausku kalbasi Rūta Kanopkaitė

Aleksandras Macijauskas yra Fotomenininkų sąjungos Kauno skyriaus pirmininkas, Tarp-tautinės meninės fotografijos federacijos nuspelnes fotografas menininkas (EFIAP), 1995 m. Lietuvos nacionalinės premijos laureatas, apdovanotas daugeliu tarptautinių prizų ir diplomų. Svarbiausi darbai - fotografijos "Demonstracijos" (1965-1985); "Kaimo turguose" (1969-1987); "Veterinarijos klinikoje" (1977-1994); "Vasara" (1974-1984); pradėtos ir tębtosios fotografijų serijos "Atsisveikinimas" (1969); "Atmintis" (1980); "Lietuviškos vestuvės" (1970); "Išeinantys medžiai" (1984).

* * *

(pradžią praeitame "Kultūros ir meno puslapyje" Nr. 1)

- Šiandien vis dažniau eksperimentuojančiuose menuose, o fotografija - ne išimtis, pastebimas jų konfliktas su adresatu, žiūrovu. Žmogus, stebintis stambiu planu nufotografuotą sągą ar skutimosi peiliuką ir įtikinėjamas, kad tai didelis menas, yra priverstas galvoti, jog arba jis kažko nesupranta, arba yra mulkinamas niekiniais žaidimais. O gal tas nesuskalbėjimas yra tiesiog pavargusio laiko, artėjant naujam tūkstantmečiui, ženklai? Panašios dekadanso, pasimetimo, nusigręžimo nuo realaus socialinio ir psichologinio fono nuotaikos lydėjo ir XX amžiaus pradžią...

- Kažkada fotografijos klasikas taip nufotografavo kopūsto lapą, kad tai atrodė ištisas pasaulis. Jeigu daikto estetiką sugebama pakylėti į tokį lygmenį, kad matome ne tik nuogą daiktą, kodėl ne? Šiaip jau į visokių mados vėjus, instaliacijas, kurios siaučia ir fotografijoje, aš žiūriu gana pašaipiai. Tai gali būti pažaidimas, kaip ir mūsų kasmetinė paroda "Išprotėjusi fotografija", bet nereikia to traktuoti rimtai. Liūdna, kad kai kas virvelių ir polietileno plėvelių karstymą suvokia kaip pašaukimą. Čia jų drama. Nes velniui iššvaistytą laiko niekas nesugrąžins, o išliekamosios vertės darbas taip ir nepadarytas. Kokia prasmė ŠMC daryti instaliacijas šiuokšlynų tema, jeigu gali nuvažiuoti į Karijotiškių arba Lapių sąvartynus, nufotografuoti tai, ko nė neišvaizduotum, ir po to surengti parodas? Aš tame madų suabsoliutinime žiūriu tam tikros spekuliacijos ir sutikčiau, kad iš tiesų tai yra dvasinio nusilpimo, nenoro rimtai dirbti požymis.

Niekad savęs nelaikiau senamadišku, ir kažin ar jaunesni kolegos ryžtųsi mane apkaltinti reakingumu. Mėgau eksperimentuoti pačioje fotografijoje, dirbau ne tik reportažiniu metodu, bet ir studijoje, kad neprarasčiau šviesos, kompozicijos jausmo. Tai yra amato abėcėlė, kuri paskui tau akimirksniu padeda įvertinti situaciją, kai dirbi kaip reporteris.

Nepamenu, kas pasakė taiklų aforizmą: laikas arba sudega, arba surūdija. Tiems, kurie nieko rimto nedaro, laikas irgi

praeina. Tik praeina veltui.

- Technikos pažanga daro įtaką ir menams, plečia jų galimybes. Kaip tai veikia fotografijos prigimtį?

- Kompiuterinė fotografija atveria erdves fantazuoti su objektu be didelių pastangų - niekur nereikia važiuoti, eikvoti sveikatą. Bet čia aš žiūriu ir didelį pavojų: vis dėlto gyvenimas padiktuos daug daugiau netikėtumų už kompiuterį, tad judėti reikia. Aišku, tenka kartais kažką ir pačiam parežisuoti, patvarkyti. Dabar aš jau užbaiginėju "Kapinių" seriją. Pameniu, sykį befotografuojant vėjas atnešė prie kapo laikraščio skiautę, arba duobkasy ant antkapio pasikabino švarką. Aš paskui galiu "perkabinti" tą švarką, bet idėja, minties kryptį man pasufleravo gyvenimas. Tačiau patys brangiausi tie dalykai, kurių nereikėjo koreguoti. Fotografijos didžioji jėga - rasti tašką, šviesą, gerą formą, ir tada prabyla pats gyvenimas. Esu padaręs Dzūkijoje tokį kadra - senas žmogus įrėmęs galvą į šulinį, o tolyje - procesija einanti į kapines... Niekio nereikėjo režisuoti, tik pamatyti, pausti akinį ir paspausti aparato mygtuką. Aš dažnai juokauju, kad mes, fotografai, geriausius darbus padarom vedini kažkokio nenusakomo šuniško instinkto. Tik kartais mus "pririša prie būdos" tam tikri stereotipai ir neleidžia atitrūkti. Dabar esame labiau apsiskaite, prarijom kalnus literatūros apie fotografiją, daile, o vis dėlto geriausi darbai padaryti spontaniškai, "užuosti".

- Ar tai nereikštų, kad buvimas "uždaram narve" sovietmečiu savaip skatino kūrybinės individualybės augimą, nes žmogus tiesiog buvo priverstas labiau naršyti savyje, ieškoti? Juk neperlepin-tos galimybės instinktas la-vėja labiau.

- Gal tas labiau užgrūdino. Bet yra ir kita medalio pusė: užsidarymas nežinojime kartais verčia išradinėti dviarai. Amato išmanymas yra pradžia, pagrindas skleisti talentui. Aš pats asmeniškai nelabai tikiu įkvėpimu. Fotografija - sunki kūryba, reikalaujanti daug juodo darbo, jos objektu negali taip

lengvai manipuliuoti kaip rašytojas žodžiais. Nors dabar, kad ir kaip būtų keista, daugėjant technikos naujovių, daugėja ir fotografų, kuriems stinga savo amato pagrindų pažinimo.

- Kaip dabar atrodo Lietuvos fotografija pasauliniame kontekste, kuris mums jau nėra "nežinoma žemė"? Ji pakankamai moderni ar senamadiška? Ką turime ir ko mums stinga?

- Pas mus šiuo metu jaučiamas

lyg ir sąstingis. Į klausimą - ko šiuo metu trūksta lietuviškai fotografijai - atsakyčiau trumpai: talentų. Lyderiai fotografijos mene yra amerikiečiai - madas diktuoja Niujorkas. Įdomiai dirba prancūzai, italai, čekai. Galingas proveržis juntamas ilgai stereotipų kaustytoje rusų fotografijoje, jie kartais peržengia visus tabu, ko aš pats neišdrįsčiau (pavyzdžiui, fotografuoti nuogą modelį kapinėse). Lenkų fotografai labai greitai pasigauna naujausias madas ir priveda jas iki... absurdo. Mes irgi neatsilikame nuo madų vėjų, tik ne visada įsigiliname į jų reikšmę. Pasaulyje fotografijos srityje dabar madingiausi tie patys dalykai kaip ir dailėje: instaliacijos, fotografijos plėšymas, kabinimas ten, kur iš tikrųjų jos neturėtų būti, atsisakymas tradicinio rodymo.

- Bet ar tai ir Vakaruose neskatina konflikto su žiū-

rovu, nekomplikuoja jo suvokimo?

- Be abejo. Žiūrovai tiesiog nežiūri. Grupelė žmonių dirba vieni kitiems. Tokia netradicinė fotografija egzistuoja mažame specifiniame ratelyje. Panašiai kaip daugiamilijoninėse JAV poezijos tiražai tesiekia kelis šimtus egzempliorių: "specai" rašo "specams". Uždaras apytakos ratas. Tuo tarpu bendražmogiškų dalykų iššifruoti nereikia. Prancūzijoje rodžiau savo "Kapinių" serijos nuotraukas. Vienoje buvo vyro ir žmonos atvaizdais papuoštas antkapis, o fone, tolyje už jo, - baltais namas. Tarsi tas, kurio jiedu, dabar gyvendami savo kita, mums nematomą gyvenimą, ilgisi. Prancūzai mano idėją suprato labai tiksliai, be jokių paaiškinimų. Gal dėl to, kad, mano įsitikinimu, fotografija yra vizualinė literatūra. Nors lyginant su dailė, teatru, muzika, tai jaunas menas: jai tik šimtas šešiasdešimt metų.

A. Macijauskas. Iš ciklo "Lietuvos turgūs"

A. Macijauskas. Iš ciklo "Lietuvos turgūs"

ciklo metu, kuris trunka 1 savaitę, galima apdoroti 10-15 didelių paketų knygų.

Tobulinama ši restauravimo procesa, kompanija "Henkel" bendradarbiauja su Austrijos nacionaline biblioteka, teikdama techninę ir finansinę paramą. Tai kompanijos ilgalaikio įsipareigojimo gamtos apsaugai dalis. Tyrimai buvo atliekami Vienos meno mokyklos ir Eksperimentinio instituto bazėje. Bendro darbo rezultatas - patobulintas Vienos metodas.

Eksperimentai padėjo ne tik daug ką techniškai patobulinti, bet ir įrodė, kad po rūgšties neutralizavimo knygos ir laikraščiai yra tvirtesni ir atsparesni poveikiui.

Patobulintas Vienos metodas yra pranašesnis už kitus plačiai naudojamus pasaulyje metodus, bet svarbiausia - pranašesnis ekologijos atžvilgiu. Austrijos nacionalinėje bib-

liotekoje pritaikyta metodika yra visiškai nežalinga aplinkai. Proceso metu naudojami organiniai tirpikliai ar chemikalai be chloro. Be to, restauruotame chloro yra visiškai nėra nuodingų garų ar chemikalų, žalingų sveikatai ar aplinkai.

Austrijos nacionalinė biblioteka, kuri buvo įkurta po I pasaulinio karo Imperijos ir karališkųjų rūmų bibliotekos bazėje, turi 6,5 mln. spaudinių ir kitų darbų. Diusseldorfe įsikūrusi "Henkel" kartu su 340 filialų, dirbančių daugiau kaip 70-tyje šalių, yra pasaulinio garso kompanija, turinti didžiulę patirtį taikomosios chemijos srityje. Tai viena iš pirmaujančių skalbimo priemonių valikių, namų priežiūros priemonių, kosmetikos ir klijų gamintojų. Patobulintas Vienos metodas yra nepatentuotas, visas pasaulis juo gali naudotis nemokamai.

Baltijos valstybių dailininkų kūrinių pateikti Amerikos meno rinkai

Amerikos ir Baltijos fondas National Arts Club New Yorke atidarė pirmąją Baltijos valstybių meno parodą-pardavimą. Parodoje pateikta 43 Baltijos valstybių menininkų 67 šiuolaikinės tapybos ir skulptūros darbai. Vėliau jais bus prekiaujama Washingtone, Chicagoje, Hustone, Los Angeles. Paroda-pardavimas tęsis iki rugšėjo mėnesio, neparduoti kūrinių bus grąžinti autoriams. Rytų Europos menininkams nėra lengva patekti į tarptautinę rinką. Tad šio projekto rengėjai nemažai lėšų skyrė projekto reklamai. Be to, lėšos už Amerikoje parduotus šios parodos katalogus, kurių kiekvienas kainuoja 35 dolerius, bus skiriamos Baltijos valstybių vaikų namams.

Lietuvos aidas

- Iš Sankt Peterburgo bibliotekos buvo pavogtas retas Nicholas Copernicus veikalo pirmasis leidimas ir dar 23 retos knygos. Dingusios M. Koperniko knygos egzempliorių pasaulyje yra tik 107. Sankt Peterburgo bibliotekininkus ieškoti knygos tikriausiai paskatino tai, kad M. Koperniko veikalo "Apie dangaus sferų sukimąsi" egzempliorius buvo parduotas aukcione JAV. Išaiškėjo, kad iš viso iš bibliotekų yra dingę 23 reti XVI-XVII amžiaus leidiniai. Prieš dvejus metus mokslininko to pačio veikalo, kuris vertinamas 400,000 dolerių, egzemplioriai buvo pavogti iš bibliotekų Lenkijoje ir Ukrainoje. Miesto milicija kreipėsi į Interpolą pagalbos ieškant dingusių knygų, pranešė ITAR-TASS.

- Kino juostai, kuriose aktorė Patricia Arquette vaidina gražuolę, kuriai atsiveria kraujuojančios stigmos tose pačiose vietose kaip ir Jėzui, iš pradžių buvo suteikta auditorijos virš 18 m. kategorija, tačiau vėliau speciali komisija atsižvelgdama į pasipiktinusių katalikiškų ir konservatyvių gyventojų grupių reikalavimus ją uždraudė. "Stigmos" buvo pradėtos rodyti Salvadoro kino teatruose prieš savaitę ir per penkias dienas sugebėjo uždirbti net 40 tūkstančių dolerių. Gindami išraiškos laisvės teises, kai kurie kino teatrai vasario 2 d. ignoravo vyriausybės draudimą. San Salvadoro miesto arkivyskupas teigė, kad bažnyčia nesikišo į vyriausybės sprendimą, tačiau pridūrė, kad "niekas neturi jokios teisės įžeisti žmonių tikėjimą".

- Lietuvoje vizituojantis profesorius Adomas Levadzė vasario 8 d. Vilniuje, Medalių galerijoje, atidarė kurkliškio Levuko Bekero juodosios keramikos parodą "Diletanto užrašai". Profesorius išsamiai ir nevienprasmiai supažindino žiūrovus su skvarbia ir nevienalyte Bekero menine žiūra, sugėrusia bei iššaukusia daugybės civilizacijų pėdsakus. Keramikos induose, skirtuose tiek išrankiai akiai, tiek smaguriško valgio gamybai, susiliejo ilgąsias Virintos žiedimo ratų tradicijas bei Antikos simonitų pamokas. Tarp daugelio kviestinių svečių taip pat dalyvavo ir legendinis druskininkietis dr. Algis Liepa, po parodos atidarymo pristatęs savo žvalinančio sveikatingumo programą "Baidarės, sėmenys, grybai".

- Kino ir televizijos aktorių gildijos apdovanojimų keturios nominacijos vasario 1 d. paskirtos filmui *American Beauty*, kuriame su humoru vaizduojama vidutinio amžiaus krizė. Šis filmas nominuotas geriausio aktorius kategorijoje už Keviną Spacey vaidybą. Geriausios aktorės vardo siekia Annette Bening, o geriausiu antraplaniu aktoriumi gali tapti Chris Cooper. Be to, filmas gali būti apdovanotas už geriausią visų aktorių vaidybą. "Sopranai" (The Sopranos) nominuoti geriausios JAV televizijos programos ir dar keturiose kategorijose. Geriausiu aktoriumi gali tapti "Sopranų" žvaigždė James Gandolfini.

Žmonijos kultūros paveldo išsaugojimas ateinančiam tūkstantmečiui

Austrijos nacionalinė biblioteka ir kompanija "Henkel" patobulino jau pasiteisinusių senų laikraščių ir knygų restauravimo metodą, tuo prisidedamas prie globalinių pastangų išsaugoti rašytinį paveldą ateities kartoms.

Laikraščiams ir knygoms viso pasaulio bibliotekose, muziejuose ir archyvuose gresia irimas, kuris spartėja dėl intensyvaus jų naudojimo, nepalankių aplinkos sąlygų ir rūgščių, esančių pramonėje gaminamame popieriuje.

Nustatyta, kad net 40% rašytinio žmonijos turto jau seniai gresia pavojus. 25% knygų jau nebegali būti naudojamos.

Tarptautinį pripažinimą pel-

nęs Vienos metodas buvo išrastas 1986 metais Restauravimo institute prie Austrijos nacionalinės bibliotekos. Neutralizuojant rūgštį, sustabdomas natūralus popieriaus senėjimas ir irimas. Tam naudojamas nekenksmingas, visus ekologinius reikalavimus atitinkantis tirpalas.

Laikraščiai ir knygos, nuėmus jų viršelius, pamerkami į tirpalą, kuris gerai įsigeria. Tirpalo sudėtis: metilo celiuliozė, sutvirtinanti popierių, kalcio hidroksidas, neutralizuojantis rūgštį, ir vanduo. Paskui laikraščiai ir knygos įdedami į vakuuminę kamerą, džiovinimo ir šaldymo kameras, - tai garantuoja optimalų susigėrimą, nusausinimą ir džiovinimą. Vieno

Škaitytojai rašo "Darbininkui"

"Darbininko" redakcijai

Sausio 14 d. "Darbininke" pradėtas spausdinti straipsnis "Lietuvos Diplomatinė tarnyba 1940-1941 m.". Į antrą atkarpą įsiyrušiams ir istorija besidomintiems skaitytojams tą straipsnį skausmingai gadina vienas dalykas: beveik nei vienas ten aprašomas ar minimas asmuo nebeturi vardo. Vietoj žmonių vardų randame "abėcėlės sriubą" - tik inicialus, tų žmonių vardų pirmąsias raides.

Tai kaip tokį straipsnį reikia skaityti: "Pė" Klimas, "Jot" Šaulys, "Es" Lozoraitis, "Ka" Škirpa, "Vė" Krėvė ir t. t., ar vis ieškoti to numerio, kur straipsnis prasidėjo, viliantis, kad gal straipsnio pradžioje kur nors žmogaus vardas ir buvo parašytas? Deja, ir straipsnio pradžioje, lietuvišku papročiu, kai kam jis duotas, kai kam ir ne, bet toliau, "išibėgęs" autorius ištisai paskėsta "abėcėlės sriuboj". Iš kur toks nevykęs paprotys, žmonės be vardų palikti, į lietuvių spaudą atėjo? Tikiuosi, kad taip rašoma dėl kokios "rimtos priežasties", o ne - neduok Dieve - iš tingumo ar apsieidimo.

Šiomis dienomis nusipirkau Alfonso Eidinto, Vytauto Žalio ir Alfred Erich Senn knygą "Lithuania in European Politics". Koks malonumas skaityti - nerandu, kad bent prie vienos ten paminėtos pavardės nebūtų ir žmogaus vardo. Taigi, arba knygos redaktorius Edvardas Tuskenis pasirūpino, kad istorine tema rašoma knyga duotų pilną istorijos vaizdą, arba, kaip dauguma Amerikos spaudos, rimtas ir atsakingas leidėjas nepriėmė rankraščio, kur žmonės tik inicialais vardinami.

Tokią tvarką siūlyčiau įsivesti ir mums - redakcijai straipsnį (ar nuotrauką) autoriui gražinti, paprašant, kad surastų ir surašytų vardus. Jei reikia "vietą taupyti", tai, po pirmojo įvardijimo, toliau daug gražiau ir sklandžiau būtų skaityti tik žmonių pavardes, o jeigu toliau straipsnyje paminimas koks nors kitas Klimas, Šaulys ar Krėvė, tada pavardė būtų su to žmogaus tikru vardu parašyta. Tokio "stiliaus" laikomasi ir minėtoje knygoje. Jokiom "kalbos ir rašybos" ar "mandagumo" taisyklėm nebūtų nusikalsta, jei bent "Darbininkas" šitaip sumodernėtų. Vilties tačiau nedaug, kad

taip žmoniškai - ypač Lietuvoje - pradėtų elgtis kiti lietuviški laikraščiai. Seni blogi įpročiai lengvai nemiršta.

Su tikra pagarba,
Arvydas Barzdukas

* * *

Redakcijos prierašas: Panašiu klausimu su gerb. A. Barzduku jau yra tekę diskutuoti bene prieš keletą metų. Malonu, kad p. A. Barzdukas vis dar laikosi savo požiūrio (pastovumas ar nebus pati didžiausioji mirtingųjų dorybė?), tačiau, kita vertus, redaktorius nesijaučia galintis redaguoti svetimus mokslinius darbus, tegu ir paremtus kitokių stilistiniu standartu. O ir ar verta be atodairos taikytis prie amerikietiškojo kanono, pradžioje rašant pilną minimo asmens vardą ir pavardę, o po to tik pavardę? Kas gali pasakyti, jog esama vienos vienutėlės tiesos?

LAL lėktuvus tebėra "įkalintas" Londone už skolas

Už skolas areštuotas bendrovės "Lietuvos avialinijos" (LAL) lėktuvas "Boeing 737-500" tebėra Londone, o bendrovės pareigūnai tebeveda derybas su areštą inicijavusia institucija. "Lietuvos avialinijos" vasario 10 d. sakė, kad lėktuvas tebėra Londono Heathrow oro uoste, ir kol kas neaišku, kada bus atšauktas vasario 1 d. vakarą jam uždėtas areštas.

LAL generalinio direktoriaus pavaduotojas Romualdas Gegžnas vasario 3 d. Briuselyje vedė derybas su Europos skrydžių kontrolės organizacija "Eurocontrol".

Šios organizacijos nurodymu vasario 8 d. Londone buvo sulaiky-

tas į Vilnių turėjęs grįžti LAL reisinis lėktuvas.

"Eurocontrol" būstinė yra Briuselyje. Sulaikymo priežastis yra LAL skola už Europos šalių erdvėje suteiktas oro navigacijos paslaugas.

LAL nenurodo skolos dydžio, tačiau, Lietuvos žiniasklaidos duomenimis, bendrovė vasario 9 d. į "Eurocontrol" sąskaitą pervedė 120 tūkst. eurų.

Lėktuvo areštas už skolas yra palyginti reta sankcija - per visus 1999 metus "Eurocontrol" prašymu Heathrow oro uoste buvo sulaikytas tik vienas lėktuvas.

BNS

Naudoti automobiliai lieka Vokietijoje

Prekybos naudotais automobiliais nuosmukiui labai nepatenkinti ir Berlyno prekyautojai, vieni didžiausių automobilių tiekėjų. Jų apyvarta 1999 metais sumažėjo perpus. Dar neseniai vieno vokiečio firma pardavdavo 500-700 prabangių automobilių per metus. Pagrindiniai berlyniečio klientai buvo lietuviai ir rusai. Dabar jo automobilių aikštelėje stovi kuklesni automobiliai su universaliumi kėbulu ar dyzeliniai vidutinės klasės automobiliai. Didžiosios Berlyno automobilių aikštelės jau nuo vasaros pa-

baigos yra pilnutėlės. Manoma, kad Vokietijoje susikaupė daugiau kaip 1.5 mln. naudotų automobilių. Limuzinai, kainuojantys daugiau kaip 18 tūkst. DM, gali stovėti dar keletą mėnesių. Jei ekonominė padėtis Rusijoje ir aplinkinėse valstybėse nepagerės, vokiečių prekyautojams bus blogai. Kita vertus, dėl krizės Rusijoje bendras automobilių kainų lygis Berlyne per metus nukrito 15-20%. Todėl automobiliai Berlyne atpigę apie 2500 DM. Pirkti jų atvažiuoja pirkėjai net iš Vokietijos šiaurės.

LR

Internete renkama geriausia reklaminė kampanija Lietuvoje

Specializuotos verslo informacijos tinklalapis internete kodara.lt paskelbė "Geriausios tūkstantmečio reklaminės akcijos" konkursą. Kaip pranešė konkurso organizatoriai, tuo siekiama skatinti reklamos akcijų kūrėjų kūrybiškumą, originalumą ir sveiką konkurenciją, populiarinti Interneto, kaip atskiros žiniasklaidos terpės, plėtrą.

Konkurse bus renkamos ir

nominuojamos geriausios Lietuvoje vykusios reklaminės akcijos. Paraiškas dalyvauti konkurse jau pateikė kelios Lietuvos reklamos agentūros bei dizaino studijos.

Nugalėtojus nulems Interneto svetainės lankytojų aktyvumas, tačiau bus imamasi apsaugos priemonių nuo nesąžiningų balsuotojų. Konkursas vyks iki vasario 10 dienos, nugalėtojai bus paskelbti vasario 16 dieną.

ELTA

Kviečiame visus taupyti ir skolinti iš
lietuvių įsteigto ir vadovaujamo

SCHUYLER SAVINGS BANK

24 Davis Ave.

Kearny, New Jersey 07032

Bankas švenčia 75-kerių metų sukaktį!

Pilnas ir draugiškas patarnavimas, įskaitant

* Taupymo sąskaitas, sertifikatus ir IRA

* Čekių sąskaitas - asmeniškas ir komercines

* Paskolas - namų, namų remonto,

Home Equity ir automobilių

* ATM naują mašiną ir korteles

* Tiesioginį pinigų deponavimą

Patogios darbo valandos,

pilnai Federalinės valdžios apdraustos sąskaitos

Kalbame lietuviškai...

Mūsų telefonai: (201) 991-0001

arba skambinkite mums nemokamai:

1-888-SCHUYLER (1-888-724-8953)

Tautiškojo modernizmo problema ir tradicionalizmas lietuvių kultūroje

(atkelta iš 4 psl.)

pažymi sociologas J. Szackis, išauga, kai visuomenė realiai susiduria su tikrovės pokyčiais, nesvarbu, ar jie būtų modernistiniai, ar regresyvūs.

Kita, nemažiau svarbi priežastis, iššaukusi tautinės ideologijos transformacijas, yra jos priimtos posovietinės Lietuvos mentaliteto erdvėje. Siekiant Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo ir ją atkūrus savotišką "renesansą" išgyveno prieškarinio tautinės vertybės, gyvavusios išeivijoje ir krašto tylioje rezistencijoje. Nepaneigiamas faktas, kad ši ideologija tapo posovietinės nomenklatūros ir jai priklausiusių moks-

lo ir meno pasaulio atstovų pažymi mentalinė erdvė. Bet negalėdama dėl istorinių, socialinių priežasčių ir elementaraus archaizmo tapti ideologiškai veiksminga sistema ji deformavosi. Prie deformacijos prisidėjo nauji "tautiškumo" adeptai, nebūdami jos organiškais reiš-

kėjais. Manychia, kad neišvengiamai jaučiami nauji ideologijos požymiai. Joje, be abejonės, svarbią vietą užimtų kultūros istorinis modelis, kuris talpintų sąvayje ir modernizmo, ir tradicionalizmo sankaupas. Būtent nūdiene reikalauja konfunkcinės, o ne disfunkcinės kultūros strategijos plėtotės.

VILNIUS

Žiemos kainos pirmyn ir atgal
spalio 1 -- kovo 31

išskyrus kalėdinį laikotarpį

New York	\$406
Chicago	\$450
Seattle	\$560

Plius mokesčiai
Nuolaidos galioja ir iš kitų miestų

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel: 718-423-6161

800-778-9847

Fax: 718-423-3979

E-MAIL: VYTTTOURS@EARTHLINK.NET
web site: www.vytistours.com

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 1-888-205-8851

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, BALTARUSIJA, RUSIJA

ATLANTIC EXPRESS CORPORATION
JANUARY AND FEBRUARY PICK-UP SCHEDULE

February 10	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
February 11	Philadelphia, PA	11-12 noon
	Baltimore, MD	4-5 pm
February 12	Brooklyn, NY	12-1 pm
February 22	New Haven, CT	12-1 pm*
	New Britain, CT	2-3 pm*
	Waterbury, CT	4-5 pm
February 24	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
February 25	Philadelphia, PA	11-12 noon
February 26	Brooklyn, NY	12-1 pm
February 29	Putnam, CT	1-2 pm

* - Pakeistos valandos

For more information please call:
1- 888-615-2148 or 1-888-205-8851

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$368 r.t.

One way to Vilnius \$305

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127
Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

- Siuntiniai į Lietuvą su pristatymu į namus
Siuntinius į Lietuvą vėl pradėsime siųsti vasario mėnesį. Pirmas konteineris bus siunčiamas Velykoms. Kaip jau įprasta, konteinerių datos ir siuntinių surinkimo datos bus skelbiamos "Darbininko" laikraštyje ir kiekvienas siuntėjas informaciją gaus asmeniškai paštu.
- Labdaros siuntiniai per GIFT OF HOPE programą
- Perkraustymo į Lietuvą paslaugos
- Pinigų persiuntimas į Lietuvą
- Pigios telefono paslaugos
- Telefono kortelės skambinti į Lietuvą
- Siuntinių persiuntimas iš Lietuvos į Ameriką (tik didesniais kiekiais)
- Perkraustymas iš Lietuvos į Ameriką
- Komercinės siuntos iš Lietuvos į Ameriką

Brockton, MA

Vasario 16-sios minėjimas

Brocktono lietuviškų organizacijų atstovai buvo sukviešti Lietuvių Bendruomenės Brocktono Apylinkės pirmininko Stasio Eivos pasitarti Vasario 16-sios minėjimo reikalais. Posėdyje buvo atstovaujamos šios organizacijos: Šv. Kazimiero parapija, Lietuvių Bendruomenė, Šaulių Sąjunga, BALFas, Lietuvos Vyčiai, Lietuvių Katalikių Moterų Sąjunga ir neseniai iš Lietuvos atvykusieji. Buvo nustatyta Vasario 16-sios minėjimų tokia tvarka:

Sekmadienį, vasario 13 d., po 10:30 val. šv. Mišių, atnaujamų Šv. Kazimiero bažnyčioje, vykstant prie miesto rotušės iškilmingai pakelti Lietuvos vėliavą, kuri ten plevėsuos visą savaitę, skelbdama Brocktono gyventojams, kad Lietuva gyva.

Ketvirtadienį, vasario 17 d.,

10:00 val. ryto organizacijų atstovai apsilankys pas miesto merą, kuris pasirašys proklamaciją, skelbiančią Vasario 16-sios šventę Brocktono mieste.

Sekmadienį, vasario 20 d., 10:30 val. ryto iškilmingos šv. Mišios Šv. Kazimiero bažnyčioje už Lietuvos laisvės kovotojus. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis.

Po šv. Mišių prie žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklo padedamas vainikas ir po to, apie 11 val. 30 min., Šv. Kazimiero parapijos salėje vyks pagrindinė minėjimo dalis. Kalbės Arūnas Žukauskas.

Meninėje dalyje girdėsime Vyrų trio iš Hartford, CT, vadovaujamą Hartfordo lietuvių parapijos vargonininko muziko Jurgio Petkaičio.

I minėjimą kviečiami Brock-

tono miesto ir Massachusetts valstijos atstovai.

Malonu, kad šiemet labai aktyviai prie minėjimo prisidėjo neseniai atvykusieji iš Lietuvos. Pravesti mūsų Vasario 16-sios minėjimo programą sutiko prieš šešerius metus iš Lietuvos atvykusi Daiva Jaudegytė, kuri jau spėjo šiame krašte baigti kolegiją ir įsigyti laipsnį kompiuterių mokslų srityje.

Pagrindiniu kalbėtoju pakvietėme prieš pusantų metų iš Lietuvos atvykusį Arūną Žukauską, buvusį Lietuvoje senelių prieglaudos administratorių, dabar gyvenantį Brocktone.

Visi Brocktono ir apylinkių lietuviai kviečiami gausiai susirinkti paminėti Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 82-ąją sukaktį ir dešimties metų sukaktį nuo Nepriklausomybės atstatymo 1990 metais kovo 11 dieną.

LB valdybos pirmininkas
Stasys Eiva

Philadelphia ruošiasi paminėti Lietuvos Nepriklausomybės šventę

Šiais metais minint Vasario 16-tąją ir 82-rą Lietuvos valstybės atkūrimo sukaktį, negalime pamiršti ir Kovo 11-tosios, kada prieš 10 metų buvo atstatyta Lietuvos nepriklausomybė po 50-ties metų sovietinės vergijos. Philadelphiaje šios abi sukaktys bus paminėtos iškilmingu minėjimu **sekmadienį, vasario 20 d.** Minėjimą rengia Philadelphiae LB Apylinkės ir Lietuvių Namų valdyba.

Philadelphiaje dar yra net trys tebeveikiančios lietuviškos parapijos. Tačiau iki šiol tautinių švenčių apeigos vyko šv. Andriejaus parapijoje, kurioje yra daugiausiai susitelkę dar lietuviškai tebekalbantys Amerikos lietuviai bei naujausiai atvykusieji iš Lietuvos. Prie šv. Jurgio parapijos glaudžiasi Lietuvos Vyčiai, nes šios parapijos klebonas yra prel. dr. Juozas Anderlonis, Lietuvos Vyčių centro valdybos Dvasios vadas. Klebonams sutarus, nutarta Vasario 16-tos iškilmingas šv. Mišias rotaciniu būdu atnašauti kasmet kitoje parapijoje. Tad šiais metais pirmą kartą Nepriklausomybės šventės centriniu minėjimu šv. Mišios bus šv. Jurgio parapijos bažnyčioje (Salmon ir

Venango gatvių sankryža), sekmadienį, vasario 20 d., 11:30 val. ryto. Organizacijos yra kviečiamos dalyvauti su savo vėliavomis, o moterys pasipuošusios tautiniais rūbais jungtis į šv. Mišių procesiją.

Minėjimo akademinė ir meninė dalis bus tęsiama 2 val. p.p. Lietuvių Namuose (Lithuanian Music Hall), 2715 E. Allegheny Ave., netoli nuo šv. Jurgio bažnyčios. Pagrindinę minėjimo kalbą pasakys dr. Oskaras Jusys, Lietuvos Respublikos ambasadorius prie Jungtinių Tautų Organizacijos New Yorke. Dr. Jusys šioje JTO sesijoje yra Generalinės Asamblėjos vicepirmininkas. Jis apžvelgs Lietuvos vaidmenį ir pasiekimus pasaulio tautų šeimoje. Tai įdomi Lietuvos užsienio politikos sritis, apie kurią mažai žinoma. Philadelphiae minėjimuose kasmet dalyvauja ir asmeniškai miesto proklamaciją pristato miesto meras. Tikimasi, kad šios tradicijos laikysis naujai išrinktasis ir ką tik pareigas perėmęs meras John Street.

Meninę minėjimo programos dalį atliks Philadelphiae tautinių šokių grupė "Žilvinas", vadovaujama Esteros Washofsky,

"Kaimo Kapela", vadovaujama Lynn Cox, Vinco Krėvės lituanistinės mokyklos mokiniai (vedėja Danutė Surdėnienė) ir Philadelphiae kanklininkės, kurioms vadovauja Brigita ir dr. Juozas Kasinskai. LB Apylinkės "media" technologijos specialistai ruošia foto ir video montažą apie Lietuvos pasiekimus visose gyvenimo srityse per dešimt atgautos nepriklausomybės metų. Po minėjimo toje pat Čiurlionio salėje seks pabendraavimas prie sunėstinių užkandėlių ir kavos.

Prieš minėjimą Lietuvių Namų vidurinėje salėje bus galima gauti ponų Mykolaičių pagamintus lietuviškus pietus.

Apie Vasario 16-tos minėjimą ir visą kitą Philadelphiae lietuvių veiklą informacija gaunama klausantis savaitinės radijo programos "Bendruomenės balsas", kiekvieną sekmadienį, 9-tą val. ryto, per radijo stotį WNWR 1540 AM bangą arba interneto tinklalapyje: www.phillylac.org

Philadelphiae plačių apylinkių, Pietinės New Jersey ir Delaware valstijos lietuviai yra kviečiami vieni kitus painformuoti apie įvyksiantį minėjimą ir jame gausiai dalyvauti su savo šeimomis, draugais ir pažįstamais. Vasario 16-toji ir Kovo 11-toji yra mūsų visų džiaugsmo ir vilties šventės.

Teresė Gečienė

A.A. Alfonsas P. Stankaitis, DVM

Dr. Alfonsas P. Stankaitis, plačiai žinomas Connecticuto Lietuvių Bendruomenės narys, nusipelnęs veterinarijos gydytojas, Amerikos valdžios ir Žemės ūkio Departamento pareigūnas, staigiai ir netikėtai 1999 m. lapkričio 12 d. mirė savo namuose, Wethersfield, CT, miestelyje.

Alfonsas Stankaitis, Juozo ir Onos Stankaičių sūnus, gimė 1919 m. Dainių kaime, prie Jurbarko. Gimnaziją baigė Jurbarko ir 1937 m. įstojo į Kauno Veterinarijos Akademiją, kurią baigė 1942 metais *summa cum laude* pažymėjimu ir buvo pakviestas ruošti profesūrai.

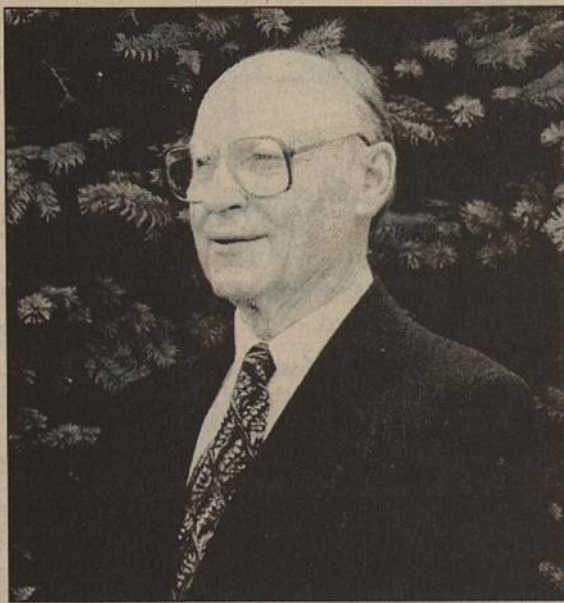
Vertindamas praktinio pažinimo svarbą, jis išvyko laisvai praktikai trejiems metams, o į Akademiją sugrįžo 1944 m. vyresniojo asistento pareigoms. Į Vakarų pasitraukė 1944 m. rudenį ir apsigyveno Bavarijoje, Neuberg a. Kammel miestelyje. Ten dirbo kaip veterinarijos gydytojas, o kartu neapleido ir mokslo sričių. Praktikoje surinkęs svarbių duomenų, paruošė originalų mokslinį darbą ir 1949 m. Miuncheno universitete įgijo veterinarijos daktaro laipsnį. Tais pačiais metais atvyko į Ameriką ir kurį laiką dirbo asistentu privačioje veterinarijos praktikoje. 1951 m., vienas iš pirmųjų užsieniečių, buvo priimtas į federalinę tarnybą atsakingoms inspektoriams pareigoms. Tais pačiais metais Rochesterio mieste dr. Stankaitis vedė Olgą Mocejūnaite, kilusią iš žinomos Rochesterio lietuvių šeimos, ir sukūrė šeimą. Profesijos pareigas tęsė dirbdamas maisto sveikatingumo ir kokybės priežiūros vadovu, pirmą New Yorko valstijoje, o po to Connecticuto valstijoje. Du kartus buvo Amerikos valdžios apdovanotas už pavyzdinę profesinį darbą ir vadovavimą: pirmą kartą, 1978 m., gavo pagerbimą iš Žemės ūkio Departamento sekretoriaus Bob Bergland, o antrą kartą, 1984 m., Žemės ūkio Departamento sekretorius John Block jį apdo-

vanojo specialiu garbės pažymėjimu.

Dr. Stankaitis į pensiją išėjo 1985 m., pasukdamas savo dėmesį ir energiją pilniau į lietuvišką veiklą. Gyvenant Rochesterio, dr. Stankaitis buvo išrinktas Lietuvių Bendruomenės Apylinkės pirmininku ir Ateitininkų Židinio pirmininku. Persikėlęs į Connecticuto valstiją, dirbo AL-

KA muziejaus, Putname, direktorato pirmininku ir buvo veiklus Putnamo seselių vienuolyno rėmėjas. Taip pat buvo Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos narys, Ateitininkų Sendraugių kasmetinės stovyklos pirmininkas Kennebunkporte, Hartfordo Ramovėnų garbės narys ir Vėliavos Kūnas, dažnas tautinių švenčių bei minėjimų kalbėtojas ir organizacijų programų pravedėjas. Aktyviai užsiėmė Hartfordo šv. Trejybės parapijos bei miesto ir kaimynystės reikalais, eidamas "Kaimynystės mero" pareigas Wethersfield mieste.

Liko žmona, Olga; sūnus dr. Juozas Stankaitis ir jo žmona Vickie; dukra Regina Stankaitytė; dukra Genovaitė Zdanienė ir žentas dr. Jonas Zdanys; septinio anūkės: Kristina ir Joana Zdanytės, Emilija, Margarita, Karolina, Katerina ir Elzbieta Stankaitytės; brolis dr. Jonas Stankaitis ir Izabelė Stankaitienė, Chesterland, OH, ir jų šeima; brolis dr. Juozas Stankaitis ir Genutė Stankaitienė Kėdainiuose ir jų šeima; sesuo Anelė Stankaitytė Kėdainiuose; svainės Izabelė Laučkienė Chicagoje ir jos šeima, Jadvyga Stankaitienė Kėdainiuose ir jos šeima, Danutė Stankaitienė Vilniuje. Anksčiau mirė jo broliai Pranas Stankaitis, gyvenęs Kėdainiuose, ir Seliūs Stankaitis, gyvenęs Vilniuje.

Dr. Alfonsas P. Stankaitis

Dr. Stankaičio gyvenimas buvo pilnas, gražus, turtingas, idomus. Daug pasiekė, bet buvo kuklus, nesigyrė, tik klausdavo apie kitus. Vis norėdavo išmokyti ko nors naujo - kirpdavo iš laikraščių straipsnius ir straipsnelius, kurie patraukdavo jo dėmesį, dalino juos šeimai ir ypač anūkėms, su kuriomis diskutuodavo visokiausias temas, su šypsena, su malonumu, su šeimyniška meile ir parama.

Buvo širdingas ir malonus žmogus ne tik šeimai, bet ir visiems, su kuriais suėdavo: bendradarbiams, parapijiečiams, kaimynams. Ir šeimą, ir pažįstamus guodė ir ramino; mokėjo smagiai juoktis. Visi, kurie jį pažinojo, kartu su juo juokdavosi, pamišdami, nors tam momentui, rūpesčius ir bėdas, kurios gal net ir nebuvo tokios didelės ar sunkios. Jis visiems padėdavo tai suprasti.

Skatino visus stengtis, siekti, gyvenimą pilnu glėbiu apsikabinti, pilnai, plačiai ir giliai gyventi. Visada buvo optimistas, žiūrėjo į ateitį su viltimi ir prašydavo visų, kad ir jie tokie būtų: linksmi, optimistiški, malonūs vieni kitiems. Ragino visus kitiems padėti, suprasti, kas yra tikra bendruomenė, tarp mūsų kaip žmonių ir tarp mūsų kaip lietuvių. Daug atliko eidamas Dievo, tėvynės ir artimo meilės keliu. Pasilikusieji seks jo nuostabių pavyzdžių. Z. J.

Dailės kūrinių labdara

Dailininkas Mykolas Paškevičius, gyvenęs Anaheim, Kalifornijoje, sutiko suruošti savo dailės kūrinių parodą labdarai.

Katalikų misijos "Capistrano", Kalifornijoje, nori atnau-

jinti seną bažnyčią. Dailininko M. Paškevičiaus parodos lankytojams, kurie sutiks duoti bažnyčios remontui didesnę auką (kelių šimtų), bus leidžiama pasirinkti patinkamą paveikslą, kuris, padarius jo kopiją, bus dovanotas aukotojui.

Dailininkai Paškevičiai (Ona Dokalskaitė ir Mykolas), taip pat skirs aukotojams savo monografijas su autografais, irgi veltui. Taigi iš dailininkų pusės - gryna labdara. Parodą praves

Anaheim miesto Meno galerijos direktorius, kuris prieš kelerius metus ruošė Onos Dokalskaitės darbų parodą ir dabar pakvietė Mykolą Paškevičių eksponuoti savo kūrybą.

Ona Dokalskaitė, suruošusi pernai savo parodą Radvilų rūmuose, padovanojo Lietuvai septynis iš geriausiųjų savo paveikslų, taip pat nemažai monografijos (išleistos Chicagoje, redaguotos Algimanto Kezio) egzempliorių. A. R.

Vis mažiau nelegalių migrantų patenka į Lietuvą

Lietuvos Pasienio policijos departamento tvirtinimu, į Lietuvą patenka vis mažiau nelegalių migrantų. Pareigūnų teigimu, tai pasiekti padėjo aktyvus darbas nustatant Lietuvos piliečius, užsiimančius nelegalių migrantų gabenimu, bei griežtos baudmės. Už neteisėtą žmonių gabenimą per valstybės sieną gresia 15 metų kalėjimo. Pernai Lietuvos pasienyje buvo sulauktytas 261 Azijos ir Afrikos šalių pilietis, bandęs nelegaliai patekti į Vakarų Europos šalis. Tai perpus mažiau nei 1998 metais. Daugiau

sia nelegalių migrantų Lietuvos pasienyje buvo sulauktyta 1996-aisiais - 1551. Baltarusijos pareigūnų žiniomis, dabar Baltarusijoje yra apie 100 tūkst. nelegalių migrantų iš Azijos ir Afrikos, norinčių patekti į Vakarų. Tarp pernai sulauktytųjų nelegalių migrantų daugiausia yra Afganistano piliečių, taip pat Vietnamo, Pakistano, Bangladešo ir Indijos. Tarp sulauktytųjų yra ir irakiečių, somaliečių, Šri Lankos, Angolos, Kongo ir Maroko gyventojų.

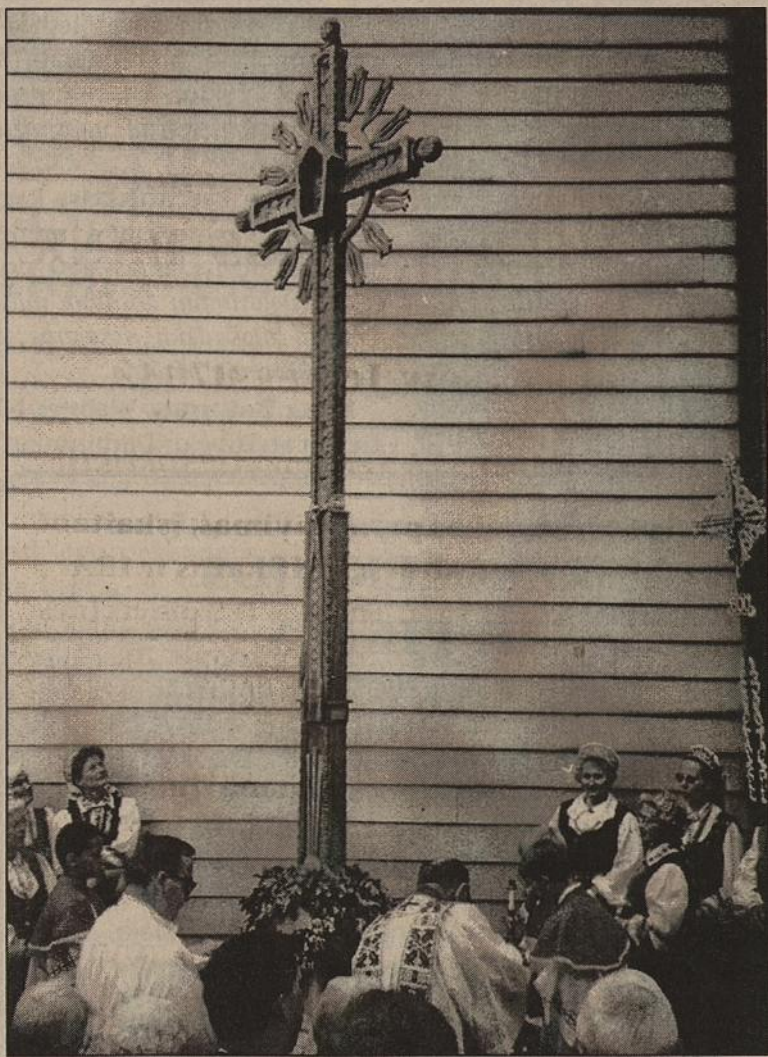
Lietuvos rytas

A. † A.

LEONUI NOREIKAI

mirus, nuoširdžiai užjaučia jo dukterį RŪTĄ, svainį JONĄ ir jo žmoną ARIANĘ BORTKEVIČIUS bei kitus artimuosius.

Elena Šeštokienė ir šeima

Lietuviškas kryžius šventinamas Philadelphiaje šv. Andriejaus parapijos kieme, parapijai minint jos 70-tą jubiliejų
A. Krušinsko nuotr.

NY LB apylinkė "Versmė" rengia Valentino dienos progą vakarą "VALENTINO BUČINYŠ"

š.m. vasario 19 d., 8 val. vak.

Kultūros Židinyje,
361 Highland Blvd.

Vyks šokiai, veiks baras.

Įėjimas 8 dol.

Informacija tel.: 718-458-0578, kviešti Žilviną

Visi kviečiami.

Kelionė į II Lietuvos Eucharistinį Kongresą

2000 m. gegužės 29 d. iki birželio 14 d.

organizuoja Amerikos Lietuvių Kunigų Vlenybė

Dvasios vadai: prel. A. Kontautas (781-834-4079)

kun. J. Rikteraitis (860-224-0341)

17 dienų kelionė, viešbučiai, 2 valgiai kasdien

Kaina \$2499 (lėktuvas iš New Yorko ar Bostono);

Aplankom Aukštaitijos gražią gamtą (Ignalina, 2 naktys);

Eucharistinį Kongresą birž. 2-4 d. Kaune, Kauno senamiestis;

Seminarija, Katedra, Pažaislio vienuolyną, Rumšiškės,

Mariampolė, Vilkaviškio katedra, Kaišiadoris (Kaunas, 5

naktys); Palanga, Klaipėda, Nida, Neringa, Kretinga (Palanga,

3 naktys); Telšių katedra ir seminarija, Šiaulius, Kryžių

Kalną (Šiauliai, 1 naktis) Tytuvėnų bažnyčią, Šiluvos šventovę,

Vilniaus senamiestį, katedrą, naują seminariją, TV bokštą,

Trakus (Vilnius, 4 naktys). Depozitas \$300. Kreiptis:

Rita Pencyla (Tel. 800-422-3190)

AMERICAN TRAVEL SERVICE

9439 S. Kedzie Ave.

Evergreen Park, IL 60805-2325

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Email: Darbininka@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Vasario 16-osios minėjimas, rengiamas Didžiojo New Yorko jungtinio komiteto, kurį sudaro atstovai iš JAV LB New Yorko apygardos valdybos, ALTO Tarybos ir Tautos Fondo, įvyks sekmadienį, š. m. vasario 20 d. tokia tvarka: 11:15 val. šv. Mišios Viešpaties Atsimainymo par. bažnyčioje Maspeth, NY, kurias aukos vyskupas Paulius A. Baltakis, OFM. Akademija - 3:00 val. popiet Kultūros Židinyje. Pagrindinę kalbą pasakys dr. Rimantas Morkvėnas, o meninę dalį atliks Bostono sekstetas, vad. Daivos Navickienės. Veiks kavinė. Žiūr. skelbimą šio pusl. apačioje.

Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis vasario 25-27 Apreiškimo parapijoje Brooklyne **praves rekolekcijas**. Žiūr. skelbimą šio pusl. apačioje.

Lietuvių Fondas praneša, kad 2000 m. švietimo, kultūros bei kitiems lietuvių išlaikymo poreikiams remti prašymai turi būti pateikti iki š. m. kovo 15 d. Prašymus studentų stipendijoms reikia pateikti iki balandžio 15 d. Visi prašymai turi būti pateikti užpildant specialias anketas kurias galima įsigyti Lietuvių Fondo raštinėje darbo dienomis nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak. - 14911 127th Street, Lemont, IL 60439; telefonas (630)-257-1616.

Virginijaus Barkausko solinis vargonų koncertas įvyks š. m. kovo 12 d. 6 val. vak. Alice Tully Hall, Lincoln Center. Koncertas skirtas Lietuvos Nepriklausomybės Atstatymo 10-mečiui. Jį rengia Lietuvos Generalinis konsulas New Yorke ir New Yorko Lietuvių Bendruomenė. Bilietus jau dabar galima įsigyti ne tik Alice Tully Hall bilietų kasoje, tel. (212) 875-5050, bet juos platina ir šie asmenys: A. Barkauskienė (516) 671-7526; K. Bileris (718) 847-8735; Ž. Jurienė, (718) 847-3133; A. Kepalaitė (212) 724-5720; A. Kiausaitė (908) 354-9583; D. Norkienė (718) 258-6432; E. Matulionytė (718) 326-3398; M. Šalinskienė (718) 296-2244; L. Šileikyte-Hood (212) 982-1335; J. Vaitkienė (718) 739-8257; J. Veblaitis (908) 687-4943; I. Vilgalienė (516) 482-6684.

Martynas Brakas, žinomas Lietuvos Laisvės Komiteto ir Lietuvos delegacijos Pavergtųjų Europos Tautų Asamblėjos veikėjas, mirė š. m. sausio 25 d. Sioux Falls, SD. Liko žmona Gunhilda, sūnus Martinas Brakas Norvegijoje, sūnus Jurgis Brakas Rhinecliff, NY ir duktė Gunda Brakas Hackensack, NJ. Plačiau sekancijame "Darbininko" numeryje.

JAV LB apylinkės Versmės metinis narių susirinkimas šaukiamas sekmadienį, vasario 20 d. 1 val. popiet Kultūros Židinio posėdžių menėje. Nariai kviečiami dalyvauti.

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 82 metų sukakties minėjimas vyks **vasario 20 d.** Ta intencija **mišios** bus aukojamos mūsų parapijoje **11:15 val. ryto**. Mišias aukos **vysk. Paulius A. Baltakis, OFM.**

Suaugusiųjų įvedimo į krikščionybę kursas lietuvių kalba yra uoliai lankomas Eglės Bitinaitės-Jasilionienės ir Kestutis Grincevičiaus, kurie yra pasirūšę tapti krikščionimis. Linkime jiems daug sėkmės jų užmojuose.

Vyčių 110 kuopos sekantis susirinkimas bus **vasario 27 d.** parapijos salėje tuojau po 11:15 val. lietuviškų mišių

Džiaugiamės savo tarpe turėdami talentingą muziką **Virginijų Barkauską**, kuris Alice Tully Hall Lincoln Centre **kovo 12 d., 6 val. vak. vargonų rečitaliu** atžymės Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo dešimtmetį. Bilietų kainos į rečitalį 25 dol. arba 20 dol.

Kovo 25 d. vysk. Th. Daily ir Evangelizacijos Centro rengiamą Maldos dieną planuotos **lietuviškos mišios** 1 val. popiet **yra atšauktos.**

Ryšium su Kaune įvyksiančiu II Lietuvos Eucharistiniu kongresu birželio 1-4 d., AL Kunigų Vienybė organizuoja 17 dienų ekskursiją į Lietuvą. Žiūr. skelbimą 7-ame psl.

Lietuvos Nepriklausomybės Atstatymo 82 metų sukakties minėjime New Yorke kalbės Dr. Rimantas Morkvėnas, Lietuvos Respublikos Generalinis konsulas

Dr. Rimantas Morkvėnas, Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New Yorke nuo 1999 m. spalio 18 d., turi Nepaprastąjo pasiuntinio ir įgaliotojo ministro diplomatinį rangą.

Gimė 1949 m. Salų miestelyje, Rokiškio rajone. Užaugo Panevėžyje, ten 1967 m. baigė vidurinę mokyklą. Studijavo Vilniaus universitete, kurį baigęs, 1972 m. įsigijo matematiko specialybę. Dirbo Lietuvos Mokslų Akademijos Matematikos ir informatikos institute kaip aspi-rantas, matematinės statistikos jaun. mokslo darbuotojas ir vyr. mokslo darbuotojas. Tuo pačiu metu dėstė Vilniaus universitete. 1976 m. apgynė atsiktinių procesų teorijos disertaciją matematikos daktaro laipsniui gauti. 1985/86 m. Genujos universitete Italijoje skaitė tikimybių teorijos kursą. Yra parašęs per 30 mokslinių straipsnių ir skaitęs pranešimų matematikos klausimais daugelyje tarptautinių konferencijų.

1990 m., po Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo, pakviestas dirbti Užsienio reikalų ministerijoje ir pasiūstas į Belgiją. Briuselyje įkūrė pirmąjį Užsienio reikalų ministerijos Informacijos biurą, kuris davė pradžią ten dabar esančioms trims Lietuvos atstovyboms. Vėliau ten dirbo kaip Liaukinasis Lietuvos Respublikos reikalų patikėtinis ir ambasados patarėjas Belgijoje.

1992 - 1995 m. buvo Laikinasis reikalų patikėtinis ir kurį laiką amb. Stasio Lozoraičio jr. patarėjas Lietuvos ambasadoje Romoje. Grįžęs į Lietuvą, ketverius metus vadovavo Užsienio reikalų ministerijos Politikos planavimo skyriui. Priklauso Lietuvos Krikščionių demokratų partijai, bet kaip diplomatas, aktyviai veikia joje yra suspendavęs.

Laisvalaikio mėgsta teatrą,

Dr. Rimantas Morkvėnas

domisi užsienio kalbomis. Mielai dalyvauja New Yorko lietuvių renginiuose.

Žmona Vilija - diplomuota psichologė. Užaugino sūnų Vy-kintą, baigusį aukštuosius inžinieriaus mokslus, ir dukterį Indrę, biologijos magistrantę. Turi 2-ju metų anukę Gabiją.

V. P.

Minėjimo meninę dalį išpildys Bostono sekstetas

Bostono sekstetas. Iš k.: Ričardas Lizdenis, baritonas; Daiva Navickienė, vadovė; Gintas Simonaitis, bosas; Helmutas Lingertaitis, tenoras; Bronius Banaitis, baritonas; Norbertas Lingertaitis, tenoras

Bostono sekstetas (sudarytas iš vienos moters ir penkių vyrų) buvo įkurtas kompozitoriaus Juliaus Gaidelio prieš 30 metų ir tuo laiku pavadintas Bostono Vyrų sekstetas. Komp. Gaidelis buvo išvystęs seksteto lengvosios pramoginės muzikos repertuara, jį praturtindamas savo kūrinių. Paprastai kelių balsų

vyrų grupės susidaro iš keturių balsų. Tuo pačiu ir chorinė muzika yra sukurta keturiems balsams. Tad komp. J. Gaideliui teko pačiam sukomponuoti muzikos kūrinius, pritaikytus esamam kolektyvui.

Po komp. J. Gaidelio mirties sekstetas kurį laiką neveikė. Laimingu atveju vienai sutiko

vadovauti Daiva Navickienė. Yra įvesta daug naujų kūrinių. Progamoje yra liaudies motyvo ir estradinių dainų. Sekstetas yra atlikęs sėkmingus koncertus daugelyje valstijų. Ypač plačiai yra apvažinėjęs Atlanto pakrantes ir koncertavęs Chicagoje, St. Petersburg, Los Angeles ir Kanadoje.

V. P.

Lietuvių klubas Daytona Beach, FL, sausio 31 d. mums rašo:

Įvertindama Jūsų kilnaus darbo pastangas tęsti lietuviškos spaudos išlaikymą užsienyje, **Daytona Beach Lietuvių Klubas** valdyba ir šiame nutarė skirti 100 dol. auką "Darbininko" leidimui paremti. Klubas valdybos vardu, (pas.) **Danutė Šilbajorienė**, išdavinė

Nuoširdžiai dėkojame Daytona Beach Lietuvių Klubas valdybai ir

nariams už dosnią paramą ir mūsų pastangų įvertinimą. Ačiū išdavinė už laišką ir čekio atsiuntimą. Tik su skaitytojų parama įstengime toliau "Darbininką" leisti.

Albin Milukas, Tiverton, RI, jau daugelį metų remia "Darbininką" dosnia auka. Šiame ir vėl apmokėjo prenumeratą su 100 dol. čekiu. Mielam nepavargstančiam rėmėjui nuoširdžiai dėkojame.

Bronius Garunkštis, Rego Park, NY, apmokėjo 4 prenumeratas, atsiųsdamas 450 dol. čekį. Nuolatiniam dosniam mūsų rėmėjui nuoširdžiai dėkojame už nenutrūkstamą paramą.

Peter Bakunas, Webster, NY, šiame atskubėjo "Darbininkui" į

pagalbą, apmokėdamas prenumeratą su 100 dol. čekiu. Nuoširdžiai dėkojame už dosnią paramą.

Al Navikauskas, Brookfield, CT, šiame ir vėl padėjo "Darbininkui" su tokia pačia parama, kaip kasmet - apmokėjo prenumeratą su 100 dol. čekiu. Nuolatiniam mūsų spaudos rėmėjui nuoširdžiai dėkojame.

Dr. Augustinas Laucis, Mt. Olive, IL, tęsia ir toliau savo mirusios žmonos Marijos (mirė 1999 m. gegužės 20 d.) kasmetinę paramą "Darbininkui", apmokėdamas prenumeratą vėl su 100 dol. čekiu. Mielam daktarui nuoširdžiai dėkojame už nuolatinį mūsų spaudos stiprinimą.

Alvydas ir Dana Veličkai, Watertown, CT, šiame atskubėjo "Darbininkui" į pagalbą, apmokėdami prenumeratą su 100 dol. čekiu. Mieliams spaudos rėmėjams reiškiamė gilią padėką.

Dr. Danutė S. Kasaitis, Baltimore, MD, šiame dar padidino savo nuolatinę dosnią paramą, apmokėdama prenumeratą su 100 dol. čekiu. Mielai daktarei nuoširdžiai dėkojame už mūsų spaudos stiprinimą.

Hedwig Kontrimas, Mission Viejo, CA, suprasdama "Darbininko" sunkią finansinę padėtį, šiame apmokėjo prenumeratą su 100 dol. čekiu. Nuoširdžiai dėkojame už mūsų spaudos stiprinimą.

LIEUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO 82 metų sukakties

MINĖJIMAS

įvyks sekmadienį, vasario 20 d.

11:15 val. ryto Mišios Atsimainymo par. bažnyčioje, 64-14 Clinton Ave., Maspeth, NY

Mišias aukoja vyskupas Paulius A. Baltakis, OFM

Gieda Viešpaties Atsimainymo par. choras,

vad. Virginijus Barkauskas

3:00 val. popiet: MINĖJIMAS

Kultūros Židinio didžiojoje salėje, Brooklyn, NY

Pagrindinis kalbėtojas - Dr. Rimantas Morkvėnas,

Lietuvos Respublikos Generalinis konsulas

Meninė dalis: "Bostono Sekstetas",

vad. Daiva Navickienė.

Nuo 12:00 val. mažojoje Kultūros Židinio salėje

veiks Kultūros Židinio kavinė

-- Bus galima paplėtauti --

Įeinant aukojama
Vaikai ir moksleiviai - veltui

Minėjimą rengia ir visus atsilankyti kviečia

JAV LB NEW YORKO APYGARDA

ALTO NEW YORKO SKYRIUS

TAUTOS FONDAS

Apreiškimo parapijos Brooklyne

REKOLEKCIJOS

IR PIETŪS

Šiaulių vyskupas **EUGENIJUS BARTULIS**

praves rekolekcijas Apreiškimo par. bažnyčioje,

kampus No. Fifth ir Havemeyer St., Brooklyn, NY

penktadienį, vasario 25 -- 7 v. v.

šeštadienį, vasario 26 -- 7 v. v.

sekmadienį, vasario 27 - 11 v. r. Mišios

Kviečiami visi apylinkės lietuviai gausiai atsilankyti!

Vasario 27, sekmadienį, po Mišių par. salėje

REKOLEKCIJŲ UŽBAIGIMO PIETŪS

Įėjimas 15 dol. suaugusiems, 5 dol. vaikams

Vietas užsisakyti iš anksto pas

Malviną Klivečienę **(718) 296-0406.**

SKELBIMAI

Tik 33 centai už minutę skambinant į Lietuvą; 8,9 cento - JAV. Pigu. Patrauklu. Patikima. Jokių mėnesinių mokesčių. Tarptautinė telefono bendrovė IE COM aptarnauja lietuvių nuo 1983 metų. Teiraukitės lietuviškai 708-386-0556. (sk.)

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel. (516) 377-1401. (sk.)

Lietuvis, lauko priežiūros darbu (landscaping/maintenance) bendrovės savininkas, Washington, DC, **ieško dviejų darbininkų**, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6.00 į val. ir vyšvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373. (sk.)

Kerpu, šukuoju, darau cheminius ir pusmetinius sušukavimus. Moterims, vyrams ir vaikams. Dirbu savo ar klientams pageidaujant jų namuose. Kainos žemesnės už amerikietiškas kainas. Regina Savickaitė. Bork, 84-20 96th Street, Woodhaven, NY. Tel. (718) 805-3612. (sk.)

LIEUVOS STUDENTŲ CENTRAS

patikimai ir garantuoti

** keičia vizas J1, B1 - B2 į F1 arba L1;

** padeda gauti Social Security su leidimu dirbti;

** ruošia visus pakvietimo dokumentus;

** K-1 & K-2 vizos iš Lietuvos.

Dėl papildomos informacijos teiraukitės telefonu nuo 13 val.: **212-725-8807.** (sk.)

Viduramžė moteris, nerūkanti, ieško nedidelio buto. Skambinti (516) 653-7821. (sk.)

"LIEUVOS AIDAS" - Vilniuje leidžiamas patriotinės minties ir plačios informacijos dienraštis, siuntinėjamas oro paštu kas savaitę po 5 numerius voke, skaitytoją pasiekia per 7 dienas. Išaugus pašto ir leidybės išlaidoms, "Lietuvos aidas" metinė prenumerata JAV kainuoja: metams - 360 dol.; pusei metų - 180 dol. Čekiai rašomi "Lietuvos aidas" vardu ir siunčiami: "Lietuvos aidas", Maironio 1, Vilnius 2710, Lithuania. Tel. 610-544, Fax. 224-876.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukoko:

John A. Vigelis, Cherry Hill, NJ - 25.00 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers

361 Highland Blvd.

Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

Atlantic Express corp., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims **vasario 12 d.**, šeštadienį, nuo 12 val. iki 1 val. p.p. Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų - **tel. 1-888-205-8851.**

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru. Pinigai pervedami **doleriais** per 2 - 5 dienas.

TRANSPAK,

4545 W. 63rd St.

Chicago, IL 60629

tel. (773) 838-1050.